

KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK NIEZALEŻNY

Rok założenia 1840

nr 139 (13432)

Czwartek, 23 lipca 1998 r.

cena 1Lt

DZIŚ W NUMERZE:

- * *Gorzkie dzieje pachnącej produkcji* - str. 4
- * *Warsztaty animacji kulturalnej na Ziemi Lubuskiej* - str. 5
- * *Andrzej Gołota sprzął Coreya Sandersa na kwaśne jabłko* - str. 9
- * *Zgon pierwszego amerykańskiego astronauty Alana Sheparda* - str. 10
- * *Onkolodzy biją na alarm* - str. 8
- * *Ustawodawstwo* - str. 6-7

Kraków - Kalwaria
Zebrzydowska - Wileńszczyzna

„Przyjechaliśmy z potrzeby serca...”

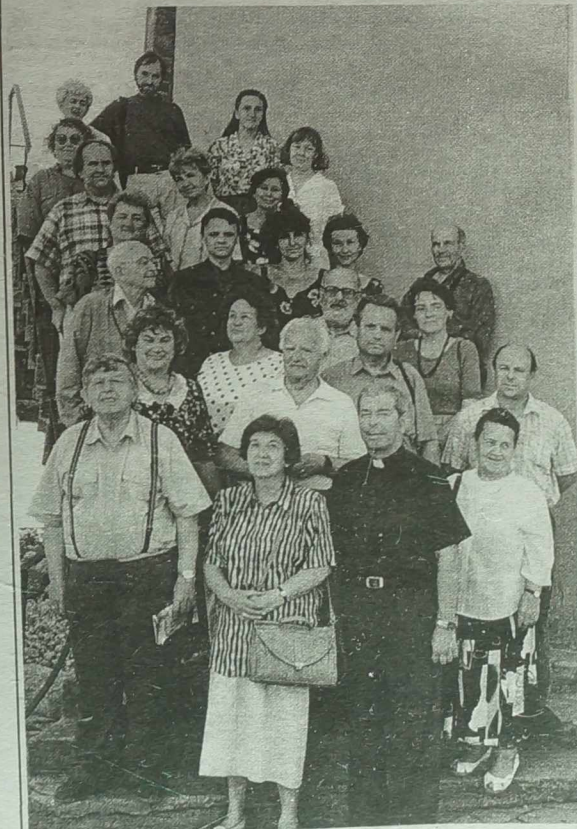
Po raz szósty gości w Wilnie i na Wileńszczyźnie 27-osobowa delegacja Koła Komendantów, Ich Rodzin przy Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie i Przyjaciół Koła z Klubu Myśli Chrześcijańskiej z Kalwarii Zebrzydowskiej.

Delegacji przewodzi i reprezentuje Jego Magnificencję Rektora AGH prof. dr hab. inż. Marian Morawiecki - prezes Koła Komendantów przy AGH. Współorganizatorami są pracownicy Akademii

Górnictwo-Hutniczej mgr Grażyna Tyszownicka i mgr inż. Paweł Sułliński.

Cel przyjazdu - spotkanie z polskimi kombatantami oraz ich rodzinami po nieżyjących żołnierzach, zrzeszonych w Klubie „Wrzesień-39” w Miednikach Królewskich w rejonie wileńskim oraz zwiedzenie Wilna, Kowna, Trok, Druskienik, Szawel z Górą Krzyży, Połogi, Kłajpedy.

(Dokończenie na str. 3)

NA ZDJĘCIU: delegacja w Wilnie.

Fot. Marian Paluszkiwicz

W Związku Bojarów Litwy

W Kownie zaprzysiężono nowych członków

W Ratuszu w Kownie uroczyste zaprzysiężono kilkunastu nowych bojarów miasta, którzy udowodnili przynależność swego rodu do tego stanu. Aby ich pozdrowić, przybyli członkowie Związku Bojarów Litwy, marszałkowie, senatorowie, arcybiskup S. Tamkevičius, pierwszy zastępca mera Kowna A. Balutis, krewni i bliscy. O uroczystą atmosferę zadbał miejski mistrz ceremonii K. Ignatavicius.

Potomkowie znacznych rodów zgodnie z wieletnią tradycją przyjęci zostali do grona bojarów poprzez dotknięcie ich ramion mieczem. Otrzymali oni również dyplomy przyznania tytułów bojarów.

Po uroczystości w Związku Bojarów Litwy, zrzeszającym przeszło 600 osób, ich marszałek J. Stankus powiedział, że chcąc zostać członkiem ZBL, należy udokumentować pochodzenie trzech poprzednich pokoleń.

Wiadomość tę otrzymaliśmy od p. Anny

Kowzan-Rimeikiene, członka Związku Bojarów Litwy. P. Anna udostępniła także list od prof. Zbigniewa Brzezińskiego, dobrze nam wszystkim znanego politologa amerykańskiego z Centrum Badań Strategicznych i Międzynarodowych w Waszyngtonie, który w latach 1977-1981 był doradcą prezydenta J. Cartera ds. bezpieczeństwa narodowego.

„Dziękuję bardzo za uprzejme wzmianki z 21 maja i załączone gazety, które przeczytałem z olbrzymim zaciekawieniem. Z najlepszymi życzeniami osobistymi Zbigniew Brzeziński” - czytamy w liście, który nadszedł do Anny Kowzan-Rimeikiene w odpowiedzi na wysłane do Zbigniewa Brzezińskiego numery „Kuriera Wileńskiego” z publikacją, gdzie była mowa m. in. o rodzie Brzezińskich. Serdecznie dziękujemy za miłe słowa o naszym dzienniku.

J. S.

NA ZDJĘCIU: w Ratuszu w Kownie po zaprzysiężeniu nowych członków Związku Bojarów Litwy.

POLSKIE LINIE LOTNICZE - POLISH AIRLINES

LOT

Dogodne połączenia z Wilna przez Warszawę do:
Athens,
New York,
Chicago,
Los Angeles,
Pekin,
Istambul,
Tel Aviv.

Wilno, tel. 73-90-20.
(Zam. 359)

Prezydent jest zadowolony z wyszkolenia żołnierzy pułku służby wewnętrznej

Prezydent Valdas Adamkus jest usatysfakcjonowany wyszkoleniem i warunkami życia żołnierzy drugiego pułku służby wewnętrznej.

„Ten pułk mógłby posłużyć jako przykład dla całego wojska litewskiego”, powiedział przywódca kraju podsumowując wczorajszą wizytę w stacjonującej w Wilnie jednostce MSW. Prezydent Litwy, a zarazem zwierzchnik sił zbrojnych był tu po raz pierwszy, informuje ELTA.

(Dokończenie na str. 2)

Banki	Lt/USD	Lt/DM	Lt/złoty	Lt/ruble
22.07.98 r.	Kup.-sprzed.	Kup.-sprzed.	Kup.-sprzed.	Kup.-sprzed.
Kredyt Bank	3,98-4,01	2,2072-2,2744	1,1383-1,1907	-
Snoras	3,99-4,00	2,23-2,259	1,12 - 1,17	0,59 - 0,645
Litimpex	3,98-4,00	2,21-2,27	1,13-1,20	0,62-0,645
Hermis	3,99-4,00	2,22-2,26	1,12-1,17	0,62-0,65

Prezydent jest zadowolony z wyszkolenia żołnierzy pułku służby wewnętrznej

(Dokończenie ze str. 1)

Przywódca kraju obejrzał żołnierskie świetlice, klasy szkoleniowe, stołówkę, a nawet toaletę i haziennkę. Prezydent odwiedził nową budowlę. Jest to rozpoczęty w 1996 r. i jeszcze nie ukończony 4-kondygnacyjny budynek z marsardą. Ulokują się tu dwie kompanie pułku.

Budowa tych nowoczesnych koszar kosztować będzie około 2 mln 300 tys. Gdy się tu przeniesie część żołnierzy, jeszcze w tym roku rozpocznie się remont starych koszar.

Jak wiadomo, rząd postanowił, że jednostki służby wewnętrznej MSW do roku 2005 zreorganizowane zostaną w profesjonalne jednostki policji - nie będzie w nich powołanych do służby czynnej. Wtedy to więzienia strażone będą przez służby zawodowe. Wyspe-

cializowane jednostki, jak też dwa obecne pułki, będą wyszkolone w zakresie konwojowania osób poddanych śledztwu, sądzonych i skazanych, strażenia ich w sądach, tłumienia rozruchów wśród więźniów, walki z terrorystami oraz bandami przestępczymi. Takie zmiany przewidziane są w ustawie o zasadach bezpieczeństwa narodowego.

"Policja otrzyma dobrze przeszkolonych ludzi, wiedzących, jak się zachować w takich przypadkach i spełniać funkcje, do których zostali powołani" - powiedział dziennikarzom prezydent V. Adamkus, po wysłuchaniu informacji o przeszkoleniu żołnierzy.

Podczas odwiedzenia jednej z klas szkoleniowych, przywódca Litwy powiedział, iż wie, że żołnierzom nie brakuje nabożów, używanych pod-

czas ćwiczeń. Był jednak zaskoczony, gdy głównodowodzący jednostek służby wewnętrznej gen. Arvydas Sveteleviciusus odpowiedział, że amunicji temu pułkowi nie brakuje.

Prezydent obejrzał broń, amunicję, kamizelki kuloodporne, tarcze, sprzęt radiowy tego pułku. Na placu odbyła się prezentacja pojazdów opancerzonych oraz samochodów pułkowych.

W utworzonym prawie 6 lat temu drugim pułku służby wewnętrznej obecnie służy tysiąc wojskowych, w tym stu oficerów.

Żołnierze tego pułku, składającego się z sześciu kompanii, strzegą Wileńskiego Zakładu Karnego, Centrum Rejestracji Cudzoziemców w Podbrodziu, magazynów broni i amunicji MSW, w całej Litwie konwojują skazanych i aresztowanych.

Prezydent Litwy Valdas Adamkus, minister spraw wewnętrznych Stasys Szedbaras i głównodowodzący jednostek służby wewnętrznej Arvydas Sveteleviciusus wizytują stacjonującą w Wilnie jednostkę MSW.

Fot. Gediminas Svitojus (ELTA)

Minister A. Saudargas - w Paryżu

Minister spraw zagranicznych Litwy Algirdas Saudargas udał się do Paryża, informuje ELTA.

Dzisiaj spotka się on z ministrem spraw zagranicznych Francji Hubertem Vedrinem, ministrem spraw europejskich Pierre Moscovicim, prezydentem senatu Rene Monorym, członkami Senatu i Zgromadzenia Narodowego.

Podczas rozmów z członkami rządu i parlamentu Francji rozpatrzone zo-

staną poczynania Litwy w dążeniu do członkostwa w Unii Europejskiej, problemy bezpieczeństwa, inne sprawy polityki międzynarodowej, dokona się też przeglądu rozwoju stosunków dwustronnych.

Program trzydniowej wizyty przewiduje spotkanie z sekretarzem generalnym Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Donaldem Johnstnem. Litwa dąży do ściślejszej

współpracy z tą organizacją, a w przyszłości zamierza zostać jej członkiem rzeczywistym.

Wspólnie z sekretarzem generalnym UNESCO Federicem Mayorem omówiona zostanie działalność Litwy w tej organizacji i konkretne projekty współpracy.

Minister spraw zagranicznych A. Saudargas spotka się również z członkami wspólnoty litewskiej we Francji.

Emerytura państwowa będzie zależała od warunków i okresu uwięzienia i zesłania

Rząd zatwierdził wczoraj koncepcję różnicowania emerytur państwowych dla osób poszkodowanych, więźniów politycznych i zesłańców. Od tej chwili wysokość emerytury będzie uzależniona od warunków i okresu uwięzienia i zesłania, informuje ELTA.

Jak powiedziała minister opieki społecznej i pracy Irena Degutiene, przeciętna emerytura powinna się zwiększyć o 90 Lt. W związku z nowym trybem naliczania emerytur zo-

welizowana też będzie obowiązująca obecnie ustawa o emeryturach dla osób poszkodowanych.

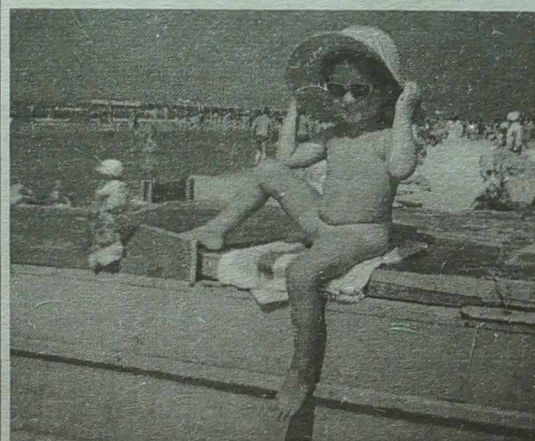
Obecnie na Litwie jest 55 tysięcy osób zrehabilitowanych, otrzymujących emerytury państwowe dla osób poszkodowanych, ale dane zostaną jeszcze udokładnione. Miesięczne wydatki budżetowe wzrosłyby o przeszło 3 mln, roczne natomiast - o 36,6 mln Lt.

Ta metodyka różnicowania dotyczyłaby też osób, które zostały in-

walidami w związku z zesłaniem czy uwięzieniem. Przy obliczeniu emerytury państwowej dla tej kategorii osób bezprawnie represjonowanych stosuje się tę samą zasadę i, zależnie od grupy inwalidztwa, byłaby dodawana stała suma, która określałaby właśnie odpowiedni stopień inwalidztwa.

Obecnie emerytury państwowe wypłaca się bez uwzględnienia miejsca i okresu zesłania i uwięzienia.

KONKURS „MOJA POCIECHA” 27 (94)

Dzisiaj zamieszczamy kolejną fotografię konkursową. NA ZDJĘCIU - Beata (4 latka). Beata lubi odpoczywać nad morzem. Jest wesołym dzieckiem i lubi towarzystwo.

Program zdrowia Litwy

BĘDZIEMY ŻYĆ DŁUŻEJ?!

Zatwierdzony ostatnio w Sejmie RL program zdrowia Litwy przewodniczący Komitetu ds. Zdrowia Antanas Matulas określił jako sprawę niezwykle ważną. Jego zdaniem, program ten pozwoli racjonalnie rozdzielać środki, więcej inwestować w te sfery medycyny, które są akcentowane w programie. A. Matulas uważa, iż w tym roku przydział się niewspółmiernie duże środki kardiologii, jak też przed walką z gruźlicą.

Program zdrowia reguluje politykę naszego państwa w zakresie zdrowotności. Uogólniono w nim najważniejsze problemy w tej dziedzinie, podkreślono wskaźniki, które należy osiągnąć do 2010 roku. Średnia życia np. powinna się wydłużyć do 73 lat (obecnie wynosi ona 71,5 lat), o 25 proc. planuje się zmniejszyć umieralność wśród dzieci. Najważniejsze kierunki progra-

mu zdrowia Litwy całkowicie odpowiadają założeniom polityki Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) „Zdrowie dla wszystkich”.

Minister zdrowia Mindaugas Stankevičius wspominał niedawno, że obecnie najważniejszą rzeczą jest kontynuowanie i posuwanie do przodu reformy zdrowia. Już prawie wszystkie placówki budżetowe są przekształcone w publiczne, decentralizowano kierownictwo placówek opieki zdrowotnej, tylko niektóre z nich zostały pod bezpośrednie kierownictwem ministerstwa. Zdecydowano o kontynuowaniu wstrzymanej wcześniej reformy społecznego systemu zdrowia.

Minister poinformował również, że w tym roku dąży się do doskonalenia stosunków finansowych między kasami chorych i placówkami leczniczymi, a także do doskonalenia mechanizmu rozliczeń za wykonanie usługi.

Przygotowała I. L.

Zwolniono z pracy sędziego

Prezydent Valdas Adamkus odwołał ze stanowiska znanego ze skandalicznych orzeczeń sędziego Wileńskiego Sądu Okręgowego Arturasa Motiejunas, informuje ELTA.

Korzystając z prawa konstytucyjnego i podpisując odpowiedni dekret prezydent uwzględnił również wnioski ministra sprawiedliwości Vytautasa Pakalniszkisa i Rady Sędziów.

A. Motiejunas w latach 1996-1998 czterokrotnie był omawiany w Sądzie Honorowym Sędziów, przy tym został surowo karany. Sędzia poprzednio

pracował w Wileńskim Sądzie Dzielnicowym nr 2, a w ciągu trzech ostatnich lat - w Wileńskim Sądzie Okręgowym.

Jak informuje prasa, A. Motiejunas wymierzył zbyt łagodne kary grupie osób, sądzonych za różne przestępstwa. Uniewinnił on również oskarżone o przemyt na wielką skalę dwie osoby, które drogami leśnymi nielegalnie wwoziły na Litwę mleko w proszku i spirytus wartości blisko miliona litów. Negatywny rozgłos miały też niektóre inne wyroki, jakie ferował ten sędzia.

KRONIKA POLICYJNA

Jak podaje dział Sztabu Informacji MSW RL, 21 lipca br. w kraju zanotowano 177 przestępstw, w tym: 6 obrażeń ciała, 3 gwałty, 14 chuligańskich ekcesów, 7 rabunków, 147 kradzieży. Skradziono 16 samochodów, znanolono - 13.

Zanotowano 20 wypadków drogowych i 8 pożarów. Znalezione zwłoki 4 osób. Zatrzymano 37 podejrzanych o popełnienie przestępstw.

Gwałty

20 lipca o godz. 22 min. 30 w Rudominie (rej. wileński) J. (ur. 1980 r.) zgwałcił niepełnoletnią L. (ur. 1983 r.). Podejrzanego zatrzymano.

21 lipca w wiejskiej łaźni w Pagrynai (rej. sztyucki) 3 nieustaleni młodzi ludzie dokonali gwałtu na M. (ur. 1983 r.).

Międzynarodowy rabunek

21 lipca do wileńskiego komisariatu policji transportowej zgłosił się ob-

Niemiec i zawiadomił, że około godz. 3, w pociągu Berlin-Wilno na terytorium Polski, do przedziału weszli 2 mężczyźni i odebrali mu torbę, zawierającą złoty zegarek, ładowacz do telefonu komórkowego i 900 marek niemieckich. Straty - 7.524 lity.

Pożar

21 lipca o godz. 13 min. 10 stanęło w płomieniach zabudowanie gospodarskie L. Gotowiene we wsi Ojrany (rej. wileński). Ogień zniszczył budynek. Zginął syn gospodyni, Andrzej Gotow

(ur. 1992 r.). Przyczyna pożaru - zabawa dzieckiem z zapalnikami. Straty około 10.000 litów.

Narkotyki i alkohol

21 lipca o godz. 7 min. 30 na terenie wsi Palumtai (rej. sztyucki) zatrzymano obywateli Rosji W. Kriauzę, E. Gerulaitisa i A. Ewina, u których policjanci znaleźli i zabrali 1.820 g główek maku, 6 jednorazowych strzykawek i sprzęt do produkcji narkotyków.

21 lipca w domu V. Tarleckasa we wsi Kazimierzowo (rej. wileński) znaleziono i skonfiskowano sprzęt do produkcji bimbrowu i 5 litrów tego napoju. W tymże rejonie, ale już w Niemeneczynie, w domu G. Baziuka przy ul. Vasaros znaleziono i skonfiskowano 110 półlitrowych butelek wódki „Imperial”, 30 litrów bimbrowu, strzelbę małego kalibru i 39 nabo. W Rudominie w domu Reginy Kupcevicz znaleziono i

skonfiskowano sprzęt bimbrowniczy, 40 litrów zacieru i 7 litrów bimbrowu.

Przestępczość nad Bałtykiem

W ciągu pierwszego półrocza br. na Litwie, Łotwie i w Estonii zanotowano mniej zabójstw i rabunków w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego. Jednak we wszystkich sąsiednich państwach ogólna liczba przestępstw wciąż się zwiększa, informuje MSW.

Do 1 lipca br. na Litwie zanotowano 38.995 przestępstw. W porównaniu z tym samym okresem roku 1997, jest to o 3,7 proc. więcej. Na Łotwie w ciągu 6 miesięcy br. zanotowano 18.225 przestępstw (o 1,4 proc. więcej niż w ub. roku), w Estonii - 21.417 (o 9 proc. więcej).

W ciągu półrocza na Litwie zabito 181 osób. Wskaźnik ten jest o 5,2 proc. niższy od ubiegłorocznego. Na Łotwie

zanotowano 123 zabójstwa, w Estonii - 117.

Nawet przy zmniejszeniu się liczby rabunków, Litwa pod tym względem wyprzedza sąsiednie państwa. W naszym kraju zanotowano 1.813 rabunków, na Łotwie do 1 lipca zarejestrowano 352 rabunki, w Estonii - 224.

Litwa jest również liderką pod względem produkcji fałszywych pieniędzy i papierów wartościowych. W ciągu 6 miesięcy br. zanotowano 548 wypadków podobnej przestępczej działalności. Jest to o 157,3 proc. więcej, niż zanotowano w ciągu półrocza roku ubiegłego. Na Łotwie zanotowano 382 takie fakty, w Estonii - 45.

Wg „gęstości” przestępstw Litwa, podobnie jak wcześniej, znajduje się w środku trójki państw bałtyckich. Na 10.000 mieszkańców w tym półroczu przypadło 105,3 przestępstw, na Łotwie - 72,4, w Estonii - 146,5.

Przygotowała I. L.

NOWINY WILEŃSKIE

Specjalna kostka z Anglii - na Plac Katedralny

Rekonstrukcja tego prestiżowego placu obliczona jest na dwa lata. Przypomnieć należy, że Plac Katedralny gruntownie renowacji nie podlegał od lat ponad 50. Naturalnie w razie potrzeby naprawiano poszczególne miejsca. Obecnie przeprowadzi się remont kapitalny, oczywiście nie naruszając projektu z 1940 roku, autorstwa Vytautasa Žemkalnisa - Landsbergisa.

W tym roku podczas pierwotnego etapu w zasadzie wymieni się sieci inżynieryjne. Jako ciekawostka - po rekonstrukcji plac otrzyma nawierzchnię ze specjalnej kostki sprowadzonej z Anglii, która jest tańsza niż granit, jak też ładniejsza i tańsza niż kostka betonowa.

Czterogwiazdkowa „Lietuva”

Na razie jeszcze tylko w marzeniach i planach norweskiej spółki „Linstov ASA”, która w roku przyszłym rozpocznie gruntowną renowację tego hotelu. Na ten cel w roku 1999 przeznaczona od 15 do 20 milionów dolarów amerykańskich. Planuje się, że „Lietuva” będzie czterogwiazdkowym hotelem, gdzie będzie można organizować duże konferencje i inne imprezy. Zdaniem przedstawicieli tej firmy na dzień dzisiejszy nie tylko w Wilnie, ale na całej Litwie takiego hotelu nie ma. Tworząc duże i mniejsze sale - oczywiście zmniejszy się ilość pokoi. Przypomnieć należy, że wyżej wymieniona spółka norweska za ten obiekt (ma 70,04 proc. akcji) zapłaciła ponad 9 milionów dolarów.

Odnowienie i modernizacja „Lietuvy” obliczona jest mniej więcej na półtora roku.

Pałacy problem na Śnipiszkach - stan ubikacji

Właściwie ten problem jest aktualny dla całego miasta, które w swej gestii ma 16 ubikacji należących do samorządu miasta Wilna. Z nich 11 jest czynnych. A w ogóle „przybytków”, gdzie król pieszo chodzi” jest 26. Większość została sprywatyzowana. Na utrzymanie tych 11 obiektów - miasto przeznacza 20 tysięcy litów.

Podczas bieżącego lata starostwo śnipiskie zabrało się do prac remontowych w większości drewnianych i bardzo zaniedbanych ubikacji. Ma ich na swym terenie 130. Wiele z nich jest w stanie krytycznym. 60 - odnowiono i zbudowano 4 nowe.

Plan do 2005 roku

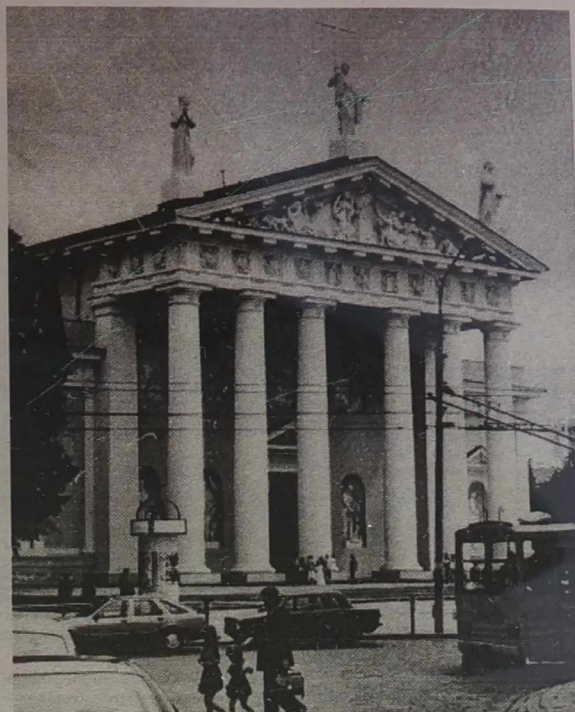
Wilno jest pierwszym miastem w Litwie, w którym opracowano szczegółowy plan zabudowy grodu według nowych zasad planowania. Prace nad tym ważnym dokumentem rozpoczęto w 1992 r. Zrealizowało je przedsiębiorstwo „Vilniaus planas”.

Plan detaliczny, zdaniem kierownika departamentu ds. zabudowy miasta Dali Bardauskiene, to podstawowy dokument zabudowy terenu miejskiego. Uwzględnia bowiem nie tylko dzielnice mieszkaniowe, budownictwo indywidualne, przedsiębiorstw przemysłowych, ale wszystkie inne kwestie związane z normalnym funkcjonowaniem miasta.

Jak nadmieniliśmy, każdy wlinianin może wnieść tu swe propozycje. Plan prawnym dokumentem zostanie po zatwierdzeniu przez Radę miejską.

H.G.
NA ZDJĘCIU: „serce” Wilna - Katedra. Właśnie plac obok poddany zostanie rekonstrukcji.

Fot. Walery Charin

Na półkach księgarskich

Wspomnienia z Olimpiady w Japonii

W tych dniach ukazała się książka Remigijusa Kazilionisa i Juozasa Szalkauskasa „Permainingasis Naganas” („Zmienne Nagano”), w której wspomniana XVIII Zimowe Igrzyska Olimpijskie odbyte w dniach 7-22 lutego br. Książkę w nakładzie 3 tys. egzemplarzy wydała oficyna Narodowego Komitetu Olimpijskiego Litwy (NKOI Litwy).

Podczas promocji tej książki w wileńskiej kawiarni „Olimpija” prezydent NKOI Litwy Arturas Poviliunas przypomniał, że starty w Nagano rzeczywiście były zmienne, ale litewscy zawodnicy na tych igrzyskach olimpijskich spisali się najlepiej od chwili odzyskania niepodległości przez nasz kraj. A Poviliunas odnotował, że czytelnicy książki będą mogli się przekonać, iż nasi na Olimpiadzie walczyli ze wszech sił.

Autor tekstu książki, dziennikarz gazety „Lietuvos Rytas” R. Kazilionis powiedział, że od olimpiady minęło już sporo czasu, więc czytając tę książkę miłośnicy sportu będą mogli przypomnieć zmagania w Nagano, starty zawodników naszego kraju.

Książkę zilustrowano przeszło 100 zdjęciami, autorem większości ich jest J. Szalkauskas. Podane w niej też zostały wyniki zawodów.

W promocji książki uczestniczyli olimpijczycy - lyżwiarze figurowi Margarita Drobiazko i Povilas Vanagas, biathlonista Liutauras Barila, narciarze Ricardas Panavas i Kazimiera Stroliene.

Dyrektor generalny Departamentu Kultury Fizycznej i Sportu Rimas Kurtinaitis wyraził zadowolenie z nowej książki i za ósme miejsce zdobyte na Olimpiadzie w Nagano wręczył premie pieniężne M. Drobiazko i P. Vanagasowi oraz ich trenerowi Lilii Vanagiene. Dyplom honorowy wręczony został znaney angielskiej wychowawczynie figuryzistów Betty Callaway, która tak wiele dopomaga litewskim tancerzom na lodzie. Inf. wl.

Kierownik „Vilniaus Pergale” twierdzi, że polityka rządu rujnuje przemysł cukierniczy

Fabryka cukiernicza „Vilniaus Pergale” w ciągu pierwszego półroczu o trzecią część zmniejszyła obrót, odpowiednio zmalał też zysk spółki, informuje ELTA.

W ciągu sześciu miesięcy br. obrót spółki cukierniczej wyniósł 26,5 mln Lt, a zysk - 1 mln Lt.

Dyrektor generalny przedsiębiorstwa Algirdas Miltenis twierdzi, że jedną z przyczyn jest olbrzymia konkurencja na rynku cukierniczym, a drugą - to, że rząd z półrocznym opóźnieniem przydzielił limity na sprowadzenie tańszego cukru, a droższa produkcja nie mogła się utrzymać na rosyjskim rynku. „Na rynku rosyjskim ustapiliśmy miejsca producentom polskim” - twierdzi A. Miltenis.

Zdaniem kierownika „Vilniaus Pergale”, jeśli nie będzie wprowadzone cło na importowaną produkcję, zawierającą co najmniej 10 proc. cukru, to producentów zarówno w przemyśle cukierniczym,

jak i napojów orzeźwiających czekają ciężkie czasy. Kraje europejskie stosują „cukrowe” cło na importowane artykuły spożywcze.

„Rząd stwarza warunki do nierównej konkurencji, toteż należy podjąć decyzję, aby bez cła nie były wwożone produkty, zawierające cukier” - takie przekonanie wyraził dyrektor generalny spółki.

Zdaniem A. Miltenisa, decyzja o opodatkowaniu cukru akcyzą powinna też dotyczyć innych wyrobów cukierniczych. „Ministerstwo Finansów sprzeciwia się twierdząc, że niełatwo będzie zebrać i obliczyć podatki, ale zdaniem wielu producentów, zarówno ministerstwo, jak i Sejm są pod presją importerów” - twierdzi dyrektor generalny.

Jeśli podjęte zostaną nieprzychylnie dla miejscowych producentów decyzje, to litewskie wyroby cukiernicze nie będą w stanie utrzymać się nawet na rynku wewnętrznym, przewiduje szef „Vilniaus Pergale”.

Jesienią hotele otrzymają gwiazdki

Od 1 września wejdą w życie „Przepisy klasyfikacji usług w zakresie zakwaterowania w hotelach i motelach”, na podstawie których hotelom kraju przyznane zostaną gwiazdki, informuje ELTA.

„Opracowane kryteria oceny są kompleksowe. Uwzględnimy zarówno hotel jako obiekt - wielkość pokoi, łazienki, salę konferencyjną i sportową, jak też asortyment usług i wyposażenie” - twierdzi kierownik wydziału infrastruktury usług Departamentu Turystyki Gintautas Indriunas.

Jak powiedział G. Indriunas, na Litwie na razie nie ma hoteli, które by mogły pretendować do kategorii pięciogwiazdkowych.

Do kategorii hoteli czterogwiazdkowych mogą pretendować nieduże prywatne, niedawno zbudowane hotele, jak „Stikliai”, „Balatonas”, „Centrum”, „Narutis”, „Nakties magija”, „Perkuno namai”, „Du broliai” i jeszcze około 10-15 takich placówek.

Większa część hoteli kraju, zdaniem G. Indriunasa, odpowiada kwalifikacji hoteli 2-3-gwiazdkowych.

„Starsze hotele, należące do samorządów bądź istniejącego poprzednio systemu „Intouristu”, zbudowane zostały niezgodnie ze standardami europejskimi i ich rekonstrukcja wymaga znacznych inwestycji. Mogą jednak pretendować do trzech gwiazdek i zaspokoić zapotrzebowanie na hotele tej kategorii” - powiedział przedstawiciel Departamentu Turystyki.

JAK SIĘ POZBYĆ SOWIECKICH NAPISÓW

Sowieckie napisy na tablicach zabytków przeszłości ze skrótem LTSR, aczkolwiek stopniowo są zmieniane, przez pewien czas mogą jeszcze pozostać. Świadczy o tym odpowiedź rządu na interpelację kanclerza Sejmu Jurgisa Razny.

Jak poinformowała agencję ELTA służba prasowa Sejmu, J. Razna zwrócił się do rządu w sprawie pozostałych z okresu sowieckiego napisów na tablicach pamiątkowych. Kanclerz Sejmu poprosił gabinet ministrów o wyja-

śnienie, jak się zamierza rozstrzygnąć ten problem.

Odpowiedź Ministerstwa Kultury dla kanclerza Sejmu głosi: „Tablice pamiątkowe z czasów sowieckich, informujące, że zabytki są „pod ochroną Litewskiej SRR” - to problem do rozstrzygnięcia i restauratorzy zabytków już od roku 1990 poszukują sposobów zlikwidowania nazwy nie istniejącego państwa”. Np. w Kownie napis został zastąpiony nową płytą, gdzie indziej na tablicach pamiątkowych starto litery „TS”.

Departament Ochrony Dóbr Kultury zalecił wszystkim samorządom skorygowanie napisów na tablicach

pamiątkowych i większość samorządów pomyślnie uporą się z tym problemem.

Departament Ochrony Dóbr Kultury ogłosił konkurs na nową tablicę do oznakowania dóbr kultury: obecnie zgodnie z naszkicowanym projektem zaczęto przygotowywać wykresy robocze. „Z uwagi na to, że wdrożenie nowego znaku będzie wymagało wielkich środków (zunifikowany znak będzie sygnował wszystkie dobra kultury, włączone do rejestru), postanowiono zrobić to stopniowo, etapami”, głosi odpowiedź Ministerstwa Kultury.

Zarząd ZSA „Kurier Wileński” ogłasza konkurs na objęcie stanowiska redaktora naczelnego

Wymagania:

1. Wykształcenie wyższe;
2. Bardzo dobra znajomość języków polskiego i litewskiego (znajomość języków obcych byłaby dodatkowym atutem);
3. Doświadczenie pracy w gazecie;
4. Zdolności organizacyjne;
5. Umiejętność pracy w zespole.

Osoby ubiegające się powinny do 24 lipca br. przedstawić do redakcji „Kuriera Wileńskiego” (Wilno, al. Laisves 60) następujące dokumenty:

1. Dyplom ukończenia wyższych studiów;
2. Życiorys (c. v.);
3. Rekomendacje byłoby mile widziane.

„Przyjechaliśmy z potrzeby serca...”

(Dokończenie ze str. 1)

Wczorajsze spotkanie w Miednikach rozpoczęło się Mszą św. w kościele Św. Kazimierza w intencji poległych, zmarłych i żyjących żołnierzy Września 1939 r. oraz za dusze nieodżałowanych

śp. prof. Wacława Leskiewicza - Prezesa Koła Kombatantów AGH i śp. Aleksandra Olenkiewicza - Opiekuna i Współzałożyciela Klubu „Wrzesień-39” w Miednikach Królewskich.

Przywiezione przez delegację pre-

zenty wręczono członkom Klubu - starszym i schorowanym ludziom. (Szerszą relację z spotkania w Miednikach Królewskich zamieszcimy w najbliższej „Kolumnie Kombatanczej”).

Jerzy SURWIŁO

NA ZDJĘCIU M. PALUSZKIEWICZA: (od prawej) Mindaugas Vyskupaitis, producent olejków eterycznych i przypraw smakowych zapoznaje ze swą produkcją dyrektora Departamentu Regulacji Rolnych i Prawa Ministerstwa Rolnictwa Albinasa Raudoniusa (od lewej).

Mindaugas Vyskupaitis, biolog z wykształcenia, godzinami może opowiadać o właściwościach roślin zapachowych i leczniczych, o zaletach uzyskanych z nich przetworów - olejków i ekstraktów eterycznych, o walorach przypraw smakowych. Między innymi natrzeka, że „nasze gospodynie zwykły ograniczać się do pieprzu oraz tak zwanego liścia bobkowego „nie są skóre do używania innych”, jakże, jego zdaniem, cennych i korzystnych przypraw. Produkuje je o 36 nazwach i wszystko to - z miejscowych surowców. Są nimi lubczyk, mięta pieprzowa, kminek, melisa, jagody jałowca, cząberek, chmiel, szalwia, kolendra, a także gałązki sosnowe... nie sposób wszystkich wymienić. W laboratorium p. Mindaugas chętnie udostępni menzurki z olejkami eterycznymi z kopru, melisy, mięty, pietruszki, lubczyku... i sprawdza nasze „zdolności rozpoznawcze”.

Tu są próbki 7 gatunków olejków eterycznych - mówi Vyskupaitis. Na wszystkie jest zapotrzebowanie i mogliśmy je produkować, podobnie jak też przyprawy smakowe.

Niestety, brakuje surowców.

Przed 10 laty z górą, pracując w ówczesnym Wileńskim Kombinacie Ciepłarnianym na odcinku produkcji warzyw, Mindaugas Vyskupaitis zainteresował się całkowicie nie wykorzystanymi możliwościami warzyw. Przykładowo, podczas uprawy selektorów korzeniowych ich liście, pomimo, że też stanowiły „skarbnice witamin i soli mineralnych”, traktowane były jako odpady, w najlepszym przypadku - pasza dla bydła. Wówczas wspólnie ze specjalistami z Sympferopola, specjalizującymi się w produkcji przypraw z warzyw, opracowali projekt przetwórnym. Projekt zyskał aprobatę i wyprodukowano wówczas 11 takich przetwórnym. Jedną z nich trafiła właśnie do Wojtad, do utworzonej spółki „Meta”. Z czasem, dzięki inicjatywie pana Mindaugasa, została nieco „zmodernizowana”. A mianowicie - istniejące kontenery ze zwykłego metalu zastąpiono nowymi, ze stali nierdzewnej. Kosztowna

to przeróbka, ale ma istotne znaczenie. W procesie przetwórstwa surowca, pod działaniem pary wodnej w kontenerach wyklucza się procesy korozji, które miałyby zgubny wpływ na jakość otrzymywanych olejków i ekstraktów.

Pan Mindaugas chętnie zapoznaje z technologią produkcji i pokazuje swoją przetwórnym rozmieszczoną na powierzchni blisko 2 ha w Wojdastach

moc produkcyjna przetwórnym wynosi 12 ton olejków i 400 ton ekstraktów. Ale wytwarzamy zaledwie 200 kg olejków i 6 ton ekstraktu, który zasadniczo robimy z gałązek sosnowych.

Olejki eteryczne, stosowane w perfumerii, farmaceutyce, przemyśle spożywcym oraz w produkcji środków czystości, cieszą się dużym popytem. - Nie możemy pokryć zapotrzebowania krajowego - mówi p.

Tymczasem gminne służby reformy rolnej mogą wydzierżawić podlegającą zwrotowi ziemię na jeden rok. A na przykład uprawiana mięta daje plon dopiero w trzecim roku. Więc taka dzierżawa nie odpowiada producentowi „pachnącej produkcji”. Pan Mindaugas, jak twierdzi,

cztery lata namawiał miejscowych mieszkańców

do uprawy roślin eterycznych, ale korzyści z tego niewiele. We wsi Sorok Tatary, byli nawet chętni, ale na 2-3 hektarowych polach, nawet trudno się określić kombajnowi z przyczepą. Rzecz zrozumiała, że uprawiając rośliny na porozrzucanych 2-3 hektarowych działkach, nie sposób mówić o wydajnym wykorzystaniu sprzętu technicznego, o opłacalności produkcji, a przecież, we współczesnych warunkach liczy się każdy cent...

kraju, jak np. z Birz, z Kupiszkiu. Tylko do zbioru cząberek, gałązek sosnowych angażuje miejscowych mieszkańców.

Ale też nie zawsze znajduje chętnych.

A więc, mając nadzieję, że wreszcie zdola „przebić mur”, tym razem pan Vyskupaitis, za pośrednictwem zjednoczenia dziennikarzy, zaprosił do Wojtad urzędników, od których, w dużym stopniu zależy rozstrzygnięcie nurtujących go problemów. Do takowych, przez uzyskanie ziemi potrzebnej do uprawy roślin eterycznych, należy też założenie (tuż obok przetwórnym na zieleniącym około 6 ha ugorze) bazy naukowej do ich hodowli. Departament Nauki i Nauzeania Ministerstwa Rolnictwa przed dwoma laty ustosunkował się do tego przychylnie i poparł tę propozycję. Toteż sporządzono nawet projekt zmeliorowania tej ziemi. Naukowcy z Litewskiego NB Instytutu Sadownictwa i Warzywnictwa zobowiązali się do udzielenia pomocy fachowej przy zakładaniu bazy naukowej. Sporządzono nawet projekt zmeliorowania tego 6 hektarowego pola. Ale na tym się skończyło. Sprawa utknęła w martwym punkcie, ponieważ brakuje podstawy prawnej. I wspomniany Departament Ministerstwa Rolnictwa nie śpieszy, aby sprawę „ruszyć z miejsca”.

Po zapoznaniu się z istniejącymi problemami, państwowy doradca do spraw wsi Vyngandas Paulikas, dyrektor Departamentu Regulacji Rolnych i Prawa Ministerstwa Rolnictwa Albinasa Raudonius, starszy specjalista Departamentu Regulacji Rolnych powiatu wileńskiego Valentina Lodiene, kierownik wydziału regulacji rolnych rejonu wileńskiego Stanislovas Bacevicius przyznali, że produkcja olejków, ekstraktów eterycznych, przypraw smakowych i pasz dla drobiu (z resztek igitwa po dodaniu premiksów)

ma perspektywę rozwoju.

Przy wykorzystaniu pełnej mocy przetwórnym w ciągu całego roku, rentowność jej sięgnie ponad 20 proc. Dodatkowo powstanie tu około 20 miejsc pracy. Jak powiedział państwowy doradca do spraw wsi V. Paulikas, należy znaleźć potrzebną ziemię, by zaspościć zapotrzebowanie na surowiec. Jeżeli nie w gminie pogirskiej, to w sąsiedniej.

Obecny przedstawiciel rejonu wileńskiego Stanislovas Bacevicius wyjaśnił, że w gminie pogirskiej zabraknie ziemi nawet dla byłych właścicieli. Znaczna jej część zajęła miasto. A ponieważ były tu miedze, należy kompleksowo sporządzić projekt reprzytaczyci. Do 31 grudnia br. gminna służba czeka jeszcze na brakujące dokumenty potwierdzające prawo do posiadłości ziemskiej.

Ponieważ doradca państwowy do spraw wsi V. Paulikas umówił się na dodatkowe spotkanie z M. Vyskupaitisem w celu wspólnego znalezienia rozwiązania nurtujących go spraw, trzeba więc przypuszczać, że wreszcie coś ruszy, skończy się „objanie progów w urzędach” i powstaną warunki do normalnej pracy i rozwijania „pachnącej produkcji”.

Danuta DANOWSKA

Gorzkie dzieje „pachnącej produkcji”

(rej. wileński), na terenie należącym poprzednio do organizacji budowlanej „Ugne”.

- Posiadamy 4 linie do produkcji olejków eterycznych, ale wykorzystujemy tylko jedną.

Teraz, jak widzicie, panuje tu spokój, dopiero 15 sierpnia rozpoczniemy sezon - mówi Vyskupaitis. - Roczna

Mindaugas. A przecież chętnie kupuje naszą produkcję również Ryska Fabryka Kosmetyków, jak też inni odbiorcy zagranicą. Ale, niestety, brakuje jej z powodu braku surowca. A surowca brakuje, bo nie mamy ziemi, by go uprawiać.

Czy zatem przysłówiowe „zaczarowane koło”? Pan Vyskupaitis od lat „kołaczę” do drzwi różnych urzędów na szczeblu rejonowym, republikańskim, ale dotychczas, prócz obietnic, niewiele osiągnął. Co prawda, poprzednio dzierżawił 200 ha gruntów w spółce rolnej Mereszly (rej. wileński, gmina pogirska), gdzie uprawiał miętę, ale przed trzema laty umowę o dzierżawie rozwiązał. Spółka też nie uprawia tego obszaru, bo należy on do zwrotu prawowitym właścicielom. Ale ci nie mają dokumentów. Więc pole leży odłogiem i czeka, kiedy zostaną dokonane pomiary, sporządzone projekty, zatwierdzone, uporządkowane wszystkie dokumenty, właściciele otrzymają należną im ziemię i zaświadczenia potwierdzające własność. Może wówczas oddadzą te grunta w dzierżawę, czy też sprzedadzą. Ale reforma rolna, reprzytaczyci ziemi, szczególnie we wsiach podmiejskich, idzie żółtym tempem.

A w dodatku, mówi p. Vyskupaitis, miejscowi ludzie zwykli uprawiać ziemniaki, zboże i trudno namówić do uprawiania mięty, czy innych „nie-tradycyjnych roślin”. Zresztą i nie umieją ich uprawiać...

- A istniejąca obok Wileńska Wyższa Szkoła Rolnicza, która ma około 100 ha gruntów? Czy nie próbowałicie się dogadać z kierownictwem? Przecież dla uczniów byłaby dobra okazja nauczyć się uprawiać „pachnące rośliny”, może nawet warto wprowadzić w tej szkole nowy kierunek nauczania? Ostatecznie, dostarczając surowca dla przetwórnym, zarobiliłby nieco grosza, chociażby sobie na ciekawą wycieczkę?

- Owszem - mówi pan Mindaugas - próbowałem rozmawiać, ale oni mają własne sprawy.

Toteż p. Vyskupaitis ostatecznie zdecydował się na „zdobycie” ziemi i samodzielną uprawę potrzebnych roślin. Teraz czeka potrzebny surowca sprowadza z odległych rejonów

NA ZDJĘCIACH: przyprawy smakowe wyprodukowane w Wojdastach można nabyć w sklepach Wilna; Valentina Lodiene, starszy specjalista Departamentu Regulacji Rolnych powiatu wileńskiego i kierownik wydziału regulacji rolnych rejonu wileńskiego Stanislovas Bacevicius, którzy reformują wieś litewską, wyjaśniają przyczyny „ślimaczenia się” reformy w powiecie wileńskim.

Fot. Marian Paluszkiewicz

Uczniowskie lato

Wakacje
na Ziemi Lubuskiej

Grupa uczniów Szkoły Średniej im. Jana Pawła II miała szczęście, ponieważ otrzymała zaproszenie od prezesa Zielonogórskiego Oddziału Stowarzyszenia Wspólnota Polska p. Aleksandry Sołtysiak na warsztaty animacji kulturalnej, które miały miejsce w pierwszych dniach lipca br. w Łagowie Lubuskim - w mieście, znajdującym się wśród cudownych jezior i szumiących lasów. Właśnie tutaj nasze dzieci miały okazję rozpocząć wakacje: posuchać świergotu ptaków, wypocząć od miejskiego hałasu, pospacerować w parku...

Program pobytu był bardzo urozmaicony, ponieważ oprócz „nieróbstwa” młodzież musiała też solidnie pracować, czekało na uczniów wiele spotkań, wiele rozmów, zajęć.

A więc po porządku.

Warsztaty animacji kulturalnej pod kierownictwem p. Barbary Kozaczyńskiej były obfite w zajęcia terapeutyczne i rekreacyjne na podstawie zabaw i gier, które przeprowadzali studenci Pedagogiki Terapeutycznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze p. Joanna Chrzęstek oraz p. Piotr Żyto. Codziennie poprzez gry pomagali grupie poznać się nawzajem, spojrzeć na samego siebie „inaczej”. Obydwaj stali się wielkimi przyjaciółmi naszych dzieci, ponieważ obdarzyli wszystkich swoją sympatią, ciepłem i serdecznością.

Mieliśmy również okazję zwiedzić miasta Ziemi Lubuskiej.

Obra - niewielkie miasto, lecz ciekawe. Znajduje się tutaj Seminarium Duchowne Misjonarzy Oblatów M.N. W zespole zaś seminaryjnym zwiedziliśmy

kościół pocysterski, gdzie zobaczyliśmy łaskami słynący obraz Matki Boskiej Pocieszenia z XVII wieku.

Za chwilę alumn 3 roku WSD Grzegorz Nowocień O.M.S. wprowadził wszystkich do podziemia. Tutaj wśród innych słynnych ludzi pochowany został autor piosenek religijnych O.K. Antoniewicz J., a nad jego grobem widnieje napis:

„Za wszystko dobro
z Bożej ręki

Wzięte za skarby wiary,
za pociechy święte,

Za trudy pracy
i trudów owoce,

Za chwilę siły
i długie niemoce,

Za spokój, walki,
zdrowie i choroby,

Za uśmiech, szczęście
i za łzy żaloby,

Za krzyż ciężki
na barki włożony

Niech będzie Jezus Chrystus
pochwalony”.

Następnie przenieśliśmy się do muzeum etnograficznego, gdzie wszystkich zafascynowały unikalne eksponaty, przywiezione z misji katolickich, np. kamyksy - obuwie Eskimosów, kapecie z węża, torba z krokodyla, ostrze itd. Dzieci mogły nie tylko obejrzeć, lecz również dotknąć te, które im najbardziej się podobały.

Kolejnym miastem, które uroczyście czekało na spotkanie z młodzieżą wileńską, była Zielona Góra.

Oprócz zwiedzania zabytków tego miasta, nasi uczniowie mieli możliwość poznania pracy dziennikarskiej w redakcji „Gazety Zachodniej”. Wielkie wrażenie wywarło na nich spotkanie z repor-

terami Rozgłośni Regionalnej Radia Zachód S.A. Dzieci nie tylko zapoznaly się z ludźmi, pracującymi tu, ale i uczestniczyły w nagrywaniu poezji i piosenek.

Atrakcją pobytu w Zielonej Górze był wypad do Teatru Lubuskiego im. L. Kruczkowskiego i dyskusja z aktorem p. Jerzym Lamentą, który opowiedział wiele ciekawostek o teatrze, scenie, zapleczu. A potem wszyscy trafiliśmy w świat lalek teatralnych. W teatrze jest specjalne pomieszczenie, gdzie „mieszkają” znane postacie z różnych utworów scenicznych - to jest muzeum lalek.

Pamiętało i czekało na nas również Kuratorium Oświaty w Zielonej Górze, a kurator p. Jan Rewers przywitał nas serdecznie i przyjaźnie, życząc nam wspaniałego pobytu i wiele wrażeń.

Życie kulturalne wzbogaca i nasyca duszę ludzką, a więc ciekawym, wspaniałym, zupełnie innym w swym stylu było miasto Głogów.

W Muzeum Archeologiczno-Historycznym m. Głogowa zoba-

czyliśmy narzędzia tortur, a ryciny, przedstawiające egzekucje pozabawienia życia, pobudzały naszą wyobraźnię i budziły litość nad ludźmi, żyjącymi w owe czasy.

Lecz za chwilę w innej sali muzeum obejrzelśmy zbiór lalek w strojach ludowych z różnych krajów świata.

W Głogowie młodzież miała wyprawę do Studia Telewizyjnego, gdzie nie tylko wzbogaciła swoją wiedzę, zapoznając się z pracą operatorów, spikerów, montażyistów, reżyserów, ale też wykazała się aktorsko.

Na zakończenie wakacji na Ziemi Lubuskiej oczekiwał na dzieci Aqua park w Polkowicach, pełen atrakcji wodnych.

W ciągu 10 dni nie brakowało „szczęściarom” ani dyskotek, ani zabaw, ani sportu, ani konkursów, ani spotkań, ani spacerów nad jeziorem. I chociaż aura nie sprzyjała i słońce nie cieszyło nas swym ciepłem, humoru na co dzień było wystarczająco. A wszystko dlatego, że kierownictwo miało do nas stosunek życz-

liwy i ciepły. Wszyscy czuliśmy się jak u siebie w domu.

Chcemy wyrazić wdzięczność p. A. Sołtysiak - prezesowi Zielonogórskiego Oddziału Stowarzyszenia Wspólnota Polska, p. B. Kozaczyńskiej - kierowniczce warsztatów animacji kulturalnej, p. J. Chrzęstek i p. P. Żyto - instruktorom warsztatów, p. J. Skibie - kierownikowi ośrodka wypoczynkowego w Łagowie Lubuskim, wszystkim sponsorom i ludziom dobrej woli Ziemi Lubuskiej i Wilna za pomoc w realizacji warsztatów, za opiekę, serdeczność i życzliwość.

Naszym mottem zostały słowa: „Dobroć nigdy nie przemija”.

Warsztaty dobiegły końca i z piosenką „Upływa szybko życie” pełni wrażeń wróciliśmy do ojczyznanego Wilna.

Bożena WINOGRODZKA
Albina MASZTALER

NA ZDJĘCIU: uczniowie wileńscy wraz z kuratorem oświaty w Zielonej Górze p. J. Rewersem.

I Ogólnopolski Konkurs Recytatorski

Dziękuję tym, którzy wytypowali mnie na konkurs

W połowie czerwca w Warszawie odbył się finał I Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego. Zostałam wytypowana jako reprezentantka Litwy. Szczęście mówiąc ogarnął mnie strach, bo nigdy dotąd nie brałam udziału, aż w tak poważnym konkursie.

Przy pomocy mojej kochanej nauczycielki Anny Gulbinowicz

wybrałam dwa odpowiednie wiersze i nie zdążyłam się obejrzeć, jak już siedziałyśmy w autobusie.

Zamieszkałyśmy w bursie szkolnej, która znajduje się nieopodal Krakowskiego Przedmieścia. Przez cały czas naszego pobytu w Warszawie padał deszcz i to, że tam mieszkaliśmy, ani mnie cieszyło, ani też smuciło.

Nadszedł dzień konkursu, który miał miejsce w świetlicy. Startowało 27 osób, wśród których 4 (nie licząc mnie) były z zagranicy. Dwie dziewczyny reprezentowały Czechy, po jednej Ukrainę i Białoruś.

Podczas śniadania nie mogłam przelknąć nawet kawałeczka. Jednak, jak się później okazało, niepotrzebnie tak się dener-

wowałam. Szczęście mnie nie opuściło i na ten raz, bo występowałam ostatnia.

Co musi się stać - to się stanie na pewno. Nadeszła chwila mojego występu. Kolana podę mną się ugięły, gdy wśród jurorów ujrzałam znanego aktora Wojciecha Siemion. Zaczęłam recytować „Arcymistrza” A. Mickiewicza, natomiast później „Życie na poczekaniu” Wisławy Szymborskiej.

Po kilku minutach wszystko miałam już za sobą. Wieczorem byliśmy w teatrze na przedstawieniu „Spotkanie z duchami Pana Tadeusza”. Tam się dowiedziałam, że wyniki będą ogłoszone tylko w następnym wieczór.

Ogłoszenie wyników odbyło się w „Starym Teatrze”.

Nie mogłam powstrzymać łez, gdy po słowie „laureatka” usłyszałam swoje imię i nazwisko.

Otrzymałam gratulacje od ministra kultury i sztuki oraz piękny zestaw dzieł A. Mickiewicza.

Następnego ranka odbyło się uroczyste wystąpienie wszystkich, którzy zajęli zwycięskie miejsca w Teatrze Polskim. Na tym był już koniec przygody.

To było jak na razie największe osiągnięcie w moim życiu. Chciałabym podziękować przede wszystkim Macierzy Szkolnej, dzięki której trafiłam na ten konkurs.

Także wiązkę serdecznych podziękowań składałam u stóp swojej nauczycielki p. Anny Gulbinowicz.

Jestem niezmiernie wdzięczna swoim kochanym rodzicom za cierpliwość i wyrozumiałość, bo już 3 razy w tym roku wysyłali mnie na konkurs do Polski.

Beata ZDANIUKIEWICZ,
uczennica Wileńskiej

Szkoły Średniej
im. Sz. Konarskiego

NA ZDJĘCIACH: Wojciech Siemion wręcza nagrodę laureatce na scenie Teatru Starego.

Uchwała Sejmu Republiki Litewskiej O utworzeniu komisji państwowej w związku z jubileuszowymi imprezami, poświęconymi V. Kudirce

14 maja 1998 r., nr VIII-734

Sejm Republiki Litewskiej postanawia:

Artykuł 1.

Utworzyć komisję państwową w związku z jubileuszowymi imprezami, poświęconymi V. Kudirce:

Vytautas Landsbergis (przewodniczący komisji) - przewodniczący Sejmu

Arvydas Vidziunas (zast. przewodniczącego komisji) - zast. przewodniczącego Sejmu

Albinas Vaicziunas (sekretarz komisji) - prezes Wileńskiej Wspólnoty „Zanavykai”

Juozas Bernatonis - poseł na Sejm

Algirdas Butkevicius - poseł na Sejm

Zenonas Grigoszaitis - przewodniczący Fundacji V. Kudirki

Žibartas Juozas Jackunas - poseł na Sejm

Kostas Jankauskas - naczelnik powiatu mariampolskiego

Regina Kożeniaskiene - kierowniczka katedry języka

litewskiego Uniwersytetu Wileńskiego

Natalija Manikiene - dyrektor filii Litewskiego Państwowego Muzeum Literatury im. Maironisa w

Kudirkos Naumiestis

Rasa Melnikiene - posłanka na Sejm

Algirdas Vaclovas Patackas - poseł na Sejm

Algirdas Gediminas Szemeta - minister finansów

Zenius Szileris - redaktor naczelny czasopisma „Suvalkija”

Juozas Szirvinskis - wiceminister kultury

Antanas Tyla - dyrektor Litewskiego Instytutu Historii

Rimantas Vensas - mer rejonu szakiajskiego

Algis Žvaliauskas - minister komunikacji

Artykuł 2.

Zobowiązać komisję, aby do 1 lipca 1998 r. opracowała program jubileuszowych imprez, poświęconych V. Kudirce i kierowała jego realizacją.

Artykuł 3.

Zalecić rządowi przydzielenie komisji środków na przewidziane imprezy.

Artykuł 4.

Uchwała wchodzi w życie od jej przyjęcia.

Pierwszy zastępca przewodniczącego
Sejmu Republiki Litewskiej
Andrius KUBILIUS

(Zam. 424)

Uchwała Sejmu Republiki Litewskiej O utworzeniu komitetu organizacyjnego do przygotowania programu „Wirtualna wystawa tysiąclecia dziedzictwa kultury litewskiej”

21 maja 1998 r., nr VIII-756

Sejm Republiki Litewskiej postanawia:

Artykuł 1.

Utworzyć komitet organizacyjny do przygotowania programu „Wirtualna wystawa tysiąclecia dziedzictwa kultury litewskiej”:

Vytautas Landsbergis (przewodniczący komitetu) - przewodniczący Sejmu

Žibartas Juozas Jackunas (zast. przewodniczącego komitetu) - przewodniczący sejmowego Komitetu Oświaty, Nauki i Kultury

Vytautas Kaminskas (zast. przewodniczącego komitetu) - rektor Uniwersytetu Witolda Wielkiego

Ignas Miniotas (sekretarz komitetu) - manager Muzeum Bytu Ludowego Litwy

Egidijus Aleksandravicius - prorektor Uniwersytetu Witolda Wielkiego

Jonas Boruta - sekretarz generalny Konferencji Episkopatu Litwy

Romualdas Budrys - dyrektor Litewskiego Muzeum Sztuki, członek Państwowej Komisji Ochrony Zabytków

Povilas Gylis - poseł na Sejm

Gediminas Ilgunas - dyrektor Dyrekcji Obchodów Tysiąclecia Litwy przy Kancelarii Prezydenta Republiki Litewskiej

Kęstutis Juszkavicius - dyrektor programu Internetu Funduszu Otwartej Litwy

Domas Kaunas - kierownik katedry księgoznawstwa Uniwersytetu Wileńskiego

Kęstutis Naujokaitis - prezydent firmy sprzętu technologii informacyjnej i pisanej „Infobalt”

Romualdas Ozolas - zast. przewodniczącego Sejmu

Kornelijus Platelis - minister oświaty i nauki

Naglis Puteikis - wiceminister kultury, członek Państwowej Komisji Ochrony Zabytków

Arimantas Raszkinis - poseł na Sejm

Vidmantas Staniulis - sekretarz Urzędu Prezydenta Republiki Litewskiej

Arvydas Szaltenis - rektor Akademii Sztuk Pięknych

Saulius Szaltenis - poseł na Sejm, minister kultury

Algirdas Szemeta - minister finansów

Laimutis Telksnys - kierownik katedry UNESCO informatyka humanistom w Instytucie Matematyki i Informatyki

Antanas Tyla - dyrektor Litewskiego Instytutu Historii, członek Państwowej Komisji Ochrony Zabytków

Gabrielius Žemkalnis - przedstawiciel Wspólnoty Litwinów Świata na Litwie

Artykuł 2.

Polecić komitetowi organizacyjnemu, aby do 25 czerwca 1998 r. sporządzić szczegółowy schemat wirtualnej wystawy tysiąclecia dziedzictwa kultury litewskiej, plan pracy i przedstawić je rządowi do zatwierdzenia.

Artykuł 3.

Zalecić rządowi rozstrzygnięcie kwestii przydzielenia środków na ten program zgodnie z kosztorysem przedstawionym przez komitet organizacyjny.

Pierwszy zastępca przewodniczącego
Sejmu Republiki Litewskiej
Andrius KUBILIUS

(Zam. 425)

Ustawa Republiki Litewskiej O unieważnieniu ustawy o spółce akcyjnej „Lietuvos nafta”

29 kwietnia 1998 r., nr VIII-721

Artykuł 1. Unieważnienie ustawy Republiki Litewskiej o spółce akcyjnej „Lietuvos nafta”

Uznać za nieważną ustawę Republiki Litewskiej o spółce akcyjnej „Lietuvos nafta” (Dz. U., 1996, nr 100-2258).

Oglašam tę ustawę, przyjętą przez Sejm Republiki Litewskiej.

Prezydent republiki
Valdas ADAMKUS

(Zam. 422)

Ustawa Republiki Litewskiej O uznaniu i pokryciu zadłużenia państwa dla obywateli uprawnionych do kompensaty pieniężnej za wykupowane przez państwo ziemię, lasy i zbiorniki wodne

12 maja 1998 r., nr VIII-727

Artykuł 1. Przeznaczenie ustawy

Niniejszą ustawą uznaje się zadłużenie wewnętrzne państwa wobec obywateli, którzy, zgodnie z ustawą o przywróceniu prawa własności obywateli do zachowanych nieruchomości, są uprawnieni do kompensaty pieniężnej za wykupowaną przez państwo ziemię, lasy i zbiorniki wodne, ale do 1 stycznia 1997 r. nie otrzymali tej kompensaty, oraz ustala się tryb pokrycia tego zadłużenia.

Artykuł 2. Uznanie zadłużenia wewnętrznego państwa

1. Uznaje się, że z budżetu państwowego nie przydzielono niezbędnej ilości środków na opłacenie przysługującej obywatelom kompensaty za ziemię, lasy i zbiorniki wodne i z tej przyczyny powstało wobec obywateli wewnętrzne zadłużenie państwa w wysokości 219,1 mln Lt.

2. Sumę tę uznaje się za zadłużenie wewnętrzne państwa.

3. Z sumy wyszczególnionej w części 1 tego artykułu wypłaca się całą kompensatę obywatelom za ziemię, którą przydzielono placówkom naukowym i dydaktycznym.

Artykuł 3. Pokrycie wewnętrznego zadłużenia państwa

Uznane w artykule 2 niniejszej ustawy wewnętrzne zadłużenie państwa - 219,1 mln Lt - pokrywa się w trybie określonym przez rząd.

Oglašam tę ustawę, przyjętą przez Sejm Republiki Litewskiej.

Prezydent republiki

Valdas ADAMKUS

(Zam. 423)

Ustawa Republiki Litewskiej O nowelizacji i uzupełnieniu artykułów 4, 5, 9 ustawy o zasiłkach państwowych rodzinom, wychowującym dzieci

24 marca 1998 r., nr VIII-676

(Dz. U., 1994, nr 89-1706; 1987, nr 99-2506)

Artykuł 1. Nowelizacja części 4 artykułu 4

W części 4 artykułu 4 wykreślić słowo „albo opiekunowi” i część tę dać w następującym brzmieniu:

„Jeśli matka zmarła lub odebrano jej prawa macierzyńskie, jak też, gdy nie wychowuje dziecka, to zasiłek wypłaca się ojcu dziecka”.

Artykuł 2. Nowelizacja artykułu 5

W nazwie artykułu 5 wykreślić słowo „(troski)”, część 1 artykułu zmienić, unieważnić część 2 i cały artykuł dać w następującym brzmieniu:

„Artykuł 5. Zasiłek z tytułu opieki nad dzieckiem

Osobie fizycznej, rodzinie lub pozarządowej instytucji opiekuńczej, wyznaczonej w trybie określonym przez ustawy na opiekuna dziecka pozbawionego opieki rodziców, od 1 lipca 1998 r. na utrzymanie tego dziecka wypłaca się zasiłek miesięczny w wysokości 2 MPU, natomiast od 1 stycznia 1999 r. - w wysokości 4 MPU, aż do czasu, gdy dziecko ukończy 18 lat. Po ustaniu opieki, gdy dziecko osiągnie pełnoletność, zasiłek ten jest wypłacany dopóty, dopóki nie ukończy szkoły ogólnokształcącej i po ukończeniu jej - do 1 września tego samego roku, jeśli ono nie pracuje”.

Artykuł 3. Nowelizacja i uzupełnienie artykułu 9

W części 1 artykułu 9 po liczbie „4” wykreślić liczbę „5”, artykuł uzupełnić nową częścią 3 i artykuł dać w następującym brzmieniu:

„Artykuł 9. Środki na wypłacanie zasiłków

Zasiłki, wyszczególnione w artykułach 2, 4, 4¹, 6 i 8, wypłacane są ze środków budżetów samorządowych. Środki, niezbędne do wypłacenia w grudniu 1997 r., zasiłków, wyszczególnionych w artykule 4¹, są przelewane z budżetu państwowego do budżetów samorządów.

Zasiłki, wyszczególnione w artykułach 3 i 7 niniejszej ustawy, wypłacane są z asygnacji środków budżetu państwowego, przeznaczonych instytucjom oświatowym.

Zasiłek, wyszczególniony w artykule 5 niniejszej ustawy, wypłacany jest z przewidzianych w budżecie państwowym samorządu środków na specjalną docelową dotację”.

Artykuł 4. Wejście ustawy w życie

Ustawa ta wchodzi w życie od 1 lipca 1998 r.

Oglašam tę ustawę, przyjętą przez Sejm Republiki Litewskiej.

Prezydent republiki

Valdas ADAMKUS

(Zam. 318)

Ustawa Republiki Litewskiej O ratyfikowaniu umowy Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Oświaty, Nauki i Kultury w sprawie importu środków oświaty, nauki i kultury oraz protokołu do niej z 1976 roku

14 maja 1998 r., nr VIII-736

Artykuł 1. Ratyfikowanie umowy i protokołu do niej
Sejm Republiki Litewskiej zgodnie z punktem 16 artykułu 67 Konstytucji Republiki Litewskiej i uwzględniając dekret prezydenta republiki z 15 kwietnia 1998 r. „O zgłoszeniu Sejmowi Republiki Litewskiej do ratyfikowania umowy Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Oświaty, Nauki i Kultury w sprawie importu środków oświaty, nauki i kultury oraz przyjętej 17 czerwca 1950 r. we Florencji umowę Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Oświaty, Nauki i Kultury w sprawie importu środków oświaty, nauki i kultury oraz przyjętej w 1976 r. w Nairobi protokół do umowy w sprawie importu środków oświaty, nauki i kultury.

Artykuł 2. Zastrzeżenie Republiki Litewskiej
Sejm Republiki Litewskiej zgodnie z punktem 16 (a) części VIII protokołu do umowy w sprawie importu środków, oświaty, nauki i kultury, przyjętego w 1976 roku w Nairobi, oświadcza, że Republika Litewska nie uważa siebie za związaną przepisami części II i IV tego protokołu oraz załącznikami C.1, F, G i H.

Ogłaszam tę ustawę, przyjętą przez Sejm Republiki Litewskiej.

Prezydent republiki
Valdas ADAMKUS
(Zam. 429)

Uchwała Sejmu Republiki Litewskiej O ogłoszeniu masowych deportacji z Litwy do ZSRR jako przestępstwa wojenne

27 maja 1998 r., nr VIII-757

Sejm Republiki Litewskiej w związku z 50-leciem wielkiej deportacji mieszkańców okupowanej Litwy ustala i postanawia:

Artykuł 1.
Masowe represje, jakie wobec mieszkańców okupowanej Litwy stosował rząd ZSRR deportując z Ojczyzny mnóstwo rodzin z kobietami, dziećmi i starcami na terytorium ZSRR, są szczególnie ciężkim przestępstwem wojennym o cechach konsekwentnie zaplanowanego i realizowanego ludobójstwa.

Artykuł 2.
Nie ma przedawnienia wobec przestępstw wojennych, jakie były dokonywane deportując z okupowanej Litwy na terytorium okupującego ZSRR.

Artykuł 3.
Do 14 czerwca 1998 r. mają być przyjęte odpowiednie przepisy Kodeksu Karnego Republiki Litewskiej w sprawie przestępstw wojennych.

Przewodniczący Sejmu Republiki Litewskiej
Vytautas LANDSBERGIS
(Zam. 434)

Ustawa Republiki Litewskiej O uzupełnieniu artykułu 7 ustawy o dzierżawie ziemi

5 maja 1998 r., nr VIII-726

(Dz. U., 1994, nr 3-41; 1997, nr 59-1361;
1998, nr 32-855)

Artykuł 1. Uzupełnienie części 2 artykułu 7
W części 2 artykułu 7 po słowie „budynkami” wpisać słowa „albo, jeśli państwową ziemię o przeznaczeniu rolniczym pragną wydzierżawić młode rodziny, w których żaden z współmałżonków nie ma przekroczonych 40 lat” i część tę dać w następującym brzmieniu:

„2. Jeśli ziemia państwowa zabudowana jest należącymi na prawach własności do osób fizycznych i prawnych czy wydzierżawianymi przez nie budynkami albo, jeśli państwową ziemię o przeznaczeniu rolniczym pragną wydzierżawić młode rodziny, w którym żaden z współmałżonków nie ma przekroczonych 40 lat, wydzierżawia się ją bez aukcji w trybie określonym przez rząd”.

Zgodnie z częścią drugą artykułu 71 Konstytucji Republiki Litewskiej ogłaszam tę ustawę, przyjętą przez Sejm Republiki Litewskiej.

Przewodniczący Sejmu Republiki Litewskiej
Vytautas LANDSBERGIS
(Zam. 432)

Ustawa Republiki Litewskiej O nowelizacji artykułu 38¹ ustawy o podatku od wartości dodanej

16 kwietnia 1998 r., nr VIII-707

(Dz. U., 1994, nr 3-40, nr 28-489, 490; 1995, nr 12-261, nr 49-1178; 1996,
nr 13-343, nr 50-1198)

Artykuł 1. Nowelizacja artykułu 38¹
Znowelizować artykuł 38¹ i dać go w następującym brzmieniu:

„**Artykuł 38¹.** Przedsiębiorstwa produkcyjne, w których pracują studenci wyższych i pomaturalnych uczelni i uczniowie szkół zawodowych, odbywający tu praktykę produkcyjną lub szkolenie praktyczne, inwalidzi III grupy, obliczoną, podlegającą wpłaceniu do budżetu różnicę między sumą PVM za sprzedane towary oraz świadczone usługi i odliczoną sumą zmniejszają o faktycznie obliczoną w okresie podatkowym wyszczególnionym osobom, sumę dochodów, związanych ze stosunkiem pracy, nie przekraczając każdej osobie jednego średniego miesięcznego wynagrodzenia za pracę (brutto) w gospodarce Republiki Litewskiej, ogłaszanego przez Departament Statystyki przy rządzie Republiki Litewskiej w „Valstybes žinios”.

Przedsiębiorstwa produkcyjne, w których pracują inwalidzi I i II grup, obliczoną, podlegającą wpłaceniu do budżetu różnicę między sumą PVM za sprzedane towary i świadczone usługi i odliczoną sumą zmniejszają o faktycznie obliczoną w okresie podatkowym wyszczególnionym osobom sumę dochodów, związanych ze stosunkiem pracy, nie przekraczając każdej osobie 1,5 średniego miesięcznego wynagrodzenia za pracę (brutto) w gospodarce Republiki Litewskiej, ogłaszanego przez Departament Staty-

styki przy rządzie Republiki Litewskiej w „Valstybes žinios”, i o obliczoną przez ubezpieczycieli i wpłaconą sumę wpłat z tytułu obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od tej sumy dochodów, związanych ze stosunkiem pracy.

Tryb zaliczania przedsiębiorstw do kategorii przedsiębiorstw produkcyjnych określa rząd Republiki Litewskiej.

Spółki akcyjne i zamknięte spółki akcyjne organizacji społecznych inwalidów, gdzie wszystkie akcje należą do organizacji społecznych inwalidów, przedsiębiorstwa innych rodzajów, których założycielami są wyłącznie organizacje społeczne inwalidów i które zostały założone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zakłady robót poprawczych, w których pracują skazani, pracownicy terapii przez pracę placówek opieki zdrowotnej, w których pracują chorzy, obliczoną do płacenia do budżetu różnicę PVM zmniejszają o 100 proc. Spółka akcyjna Towarzystwa Inwalidów „Punktukas” obliczoną do płacenia do budżetu różnicę PVM zmniejsza proporcjonalnie do procentu posiadane-go przez Towarzystwo kapitału”.

Artykuł 2. Wejście ustawy w życie

Ustawa ta wchodzi w życie od dnia 1 maja 1998 r.

Ogłaszam tę ustawę, przyjętą przez Sejm Republiki Litewskiej.

Prezydent republiki
Valdas ADAMKUS
(Zam. 324)

Rezolucja Sejmu Republiki Litewskiej O ocenie i skutkach masowych deportacji z Litwy do ZSRR

27 maja 1998 r.

Sejm Republiki Litewskiej w związku z 50-leciem wielkiej deportacji mieszkańców okupowanej Litwy,

ustalając i postanawiając, że masowe deportacje z okupowanej Litwy na terytorium państwa okupującego - ZSRR są szczególnie ciężkim przestępstwem wojennym o cechach konsekwentnie zaplanowanego i realizowanego ludobójstwa,

i konstatując, że wobec tych przestępstw powinny być stosowane zasady Konwencji z 1948 r. o uniemożliwieniu zbrodni ludobójstwa i karaniu za nią, jak też Konwencji Genewskiej z 1949 r. o ochronie mieszkańców cywilnych w czasie wojny,

spodziewa się, że Rosja, która ogłosiła się jako spadkobierczyni praw i zobowiązań ZSRR, będzie przestrzegała tych zasad prawa międzynarodowego i nie będzie ograniczała swej współpracy prawnej z Republiką Litewską w ściganiu przestępstw wojennych, jak też udzieli pomocy w powrocie zesłańców i ich potomków zgodnie z dokumentem o przyjęciu Federacji Rosyjskiej do Rady Europy.

Przewodniczący Sejmu Republiki Litewskiej
Vytautas LANDSBERGIS

(Zam. 436)

Wyciąg z protokołu Sejmu Republiki Litewskiej

Protokół

IV sesja (wiosenna)

27 maja 1998 r. (środa)

Nadzwyczajne posiedzenie plenarne

Nr 39 (202)

Postanowiono:

Przyjąć rezolucję Sejmu Republiki Litewskiej „O ocenie i skutkach masowych deportacji z Litwy do ZSRR”. Głosowało: za - 58, przeciwko - 0, powstrzymało się - 0.

Referujący - przewodniczący Sejmu V. Landsbergis przedstawił tekst uchwały protokołarnej.

Postanowiono:

Przyjąć następującą uchwałę protokołarną:

Sejm Republiki Litewskiej, wyrażając nadzieję, że zesłańcom i ich potomkom zostanie udzielona pomoc w powrocie do Ojczyzny, zgodnie z dokumentem o przyjęciu Federacji Rosyjskiej do Rady Europy, jest przekonany, że pomoc powinna być udzielana również osobom, odwiezającym groby bliskich w byłych miejscach zesłania lub uwiezienia w Federacji Rosyjskiej i na terytorium innych krajów oraz pragnącym sprowadzić na Litwę ich prochy. (Przyjęto przez akklamację).

Wyciąg zgodny z oryginałem

Kier. wydziału dokumentów
I. PERKAUSKIENE
(Zam. 435)

Ustawa Republiki Litewskiej O ratyfikowaniu umowy rządu Republiki Litewskiej i rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych

11 czerwca 1998 r., nr VIII-779

Artykuł 1. Ratyfikowanie umowy
Sejm Republiki Litewskiej zgodnie z punktem 16 artykułu 67 Konstytucji Republiki Litewskiej i uwzględniając dekret prezydenta republiki z 24 kwietnia 1998 r. „O zgłoszeniu Sejmowi Republiki Litewskiej do ratyfikowania umowy rządu Republiki Litewskiej i rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki o wzajemnej

pomocy prawnej w sprawach karnych”, ratyfikuje podpisaną 16 stycznia 1998 r. w Waszyngtonie umowę rządu Republiki Litewskiej i rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych.

Ogłaszam tę ustawę, przyjętą przez Sejm Republiki Litewskiej.

Prezydent republiki
Valdas ADAMKUS
(Zam. 437)

Chimery z próbówki

Sztuczne zapłodnienie zwiększa ryzyko urodzenia kalekiego dziecka - twierdzą brytyjscy lekarze.

Placówki specjalizujące się w leczeniu bezpłodności za pomocą zapłodnienia in vitro ukrywały różnego typu niepozewodzenia. Mimo upływu 20 lat od narodzin pierwszego dziecka z próbówki, Luizy Brown, negatywne skutki tego typu zabiegów nie są w pełni rozpoznane. Naukowcy i lekarze wciąż eksperymentują na żywych organizmach.

Za swoisty eksperyment można uznać wykonywane rutynowo przy zapłodnieniu w próbówce schładzanie do temperatury ciekłego azotu kilkunastu embrionów. Zamrażanie i odmrażanie jest bowiem dla nich rodzajem wstrząsu termicznego.

Znacznie częściej niż embriony, zamrażanie uszkadza same komórki jajowe. Część lekarzy, naukowców i etyków twierdzi, że nie powinno się dopuszczać do tworzenia nadprogramowych embrionów i zamrażania ich, bo jest to igranie z życiem.

Biolodzy francuscy uważają, że

nie wykryto dotychczas zaburzeń rozwoju spowodowanych zamrażaniem, ponieważ prowadzono takie badania tylko na myszach tuż po narodzinach i w okresie niemowlęctwa. Myszy, które narodziły się z zamrożonych zarodków były cięższe i w późniejszym okresie zachowywały się inaczej niż osobniki poczęte naturalnie. U ludzi takie zmiany mogą być jeszcze bardziej znaczące i ujawnić się dopiero po dłuższym okresie obserwacji.

Brytyjscy uczeni z kolei stwierdzili, że

sztuczne zapłodnienie zwiększa ryzyko urodzenia chimery, czyli człowieka o zniekształconym wyglądzie i budowie. Zwykle do macicy wprowadza się więcej niż jedno zapłodnione jajo. Stymulowany hormonalnie organizm kobiety wytwarza podczas jednego cyklu nawet do sześciu komórek jajo-

kiem. Nieprawidłowości odkryto, badając, dlaczego lewe jądro nie wstąpiło do worka moshowego. Po lewej stronie chłopca znaleziono jajnik z jajowodem. Zdaniem naukowców z Edynburga, deformacji organizmu, spowodowanych zapłodnieniem in vitro, może być więcej niż się powszechnie sądzi. Nie są one zazwyczaj zauważalne.

Badania ciąży bliźniaczych ujawniły, że niejednokrotnie w trakcie rozwoju embriony konkurują ze sobą. Zdarza się, że jeden wchłania drugi. Zwykle dzieje się to bez śladu, a niekiedy świadczą o tym znajdowane przypadkowo fragmenty obcego ciała w ciele już dorosłego człowieka. Indonezyjscy lekarze odkryli resztki płodu w ciele czterodniowego dziecka. W mózgu znaleziono tkanki, które mogły pochodzić z okresu rozwoju embrionalnego.

Sam proces zapłodnienia nie jest dokładnie rozpoznany. Nowe dane wskazują, że komórka jajowa może sprzeciwić się zapłodnieniu, wytwarzając wówczas gęstą osłonę, której plemnik nie potrafi przebić.

Anzim Surani wraz z zespołem kolegów z amerykańskiego uniwersytetu w Cambridge, badając geny chłopca poczętego w próbówce, ustalili, że przyszedł on na świat wbrew prawom natury. Najprawdopodobniej komór-

ka jajowa matki zaczęła się dzielić wcześniej, tuż przed zapłodnieniem przez plemnik matki. Stąd w organizmie chłopca stwierdzono obecność białych ciałek krwi, mających geny pochodzące wyłącznie od matki, tak jak w procesie klonowania. Normalnie powinny one zawierać zarówno komórki pochodzące od ojca, jak i od matki, podobnie jak jego komórki skóry. Zaburzenia genetyczne opóźniły rozwój intelektualny chłopca oraz zdeformowały jego twarz. Po prawej stronie stała się ona wyraźnie mniejsza.

Prawo i embriony

Prawo dopuszcza różną długość przechowywania zamrożonych embrionów. W Niemczech zarodki można przechowywać przez dwa lata, z możliwością przedłużenia o dalsze dwa. We Francji embriony można trzymać przez pięć lat, jednak lekarz ma co roku obowiązek kontaktowania się z rodzicami - jedynymi i pełnoprawnymi właścicielami zarodków - i zadawania im pytania o dalszy los embrionów. W Polsce sprawy przeszczepianych embrionów nadal pozostają prawnie nieuregulowane.

Podobne przypadki nie powstrzymują naukowców od jeszcze dalej idącej ingerencji. Chcą oni leczyć bezpłodność, wszczepiając męskie komórki rozrodcze do jąder myszy, pobierać żeńskie jajeczka z poronionych płodów (by narodziły się dzieci, których matki nie przyszły na świat). Embriolog z Nowego Jorku, doktor Jamie Grifo, łącząc techniki sztucznej prokreacji z klonowaniem, „pracuje” nad potomstwem, które może powstać, mimo uszkodzonych plemników i komórek jajowych, z bezpośredniego połączenia genów pobranych z komórek ojca i matki. Wprowadzenie takich metod może zwiększyć częstotliwość powstawania wad genetycznych płodu oraz liczbe groźnych dla człowieka wirusów.

Adam WOJCIECHOWSKI („Fakty”)

Sztuczne zapłodnienie: Jak to jest ?

Technika in vitro umożliwia zapładnianie ludzkich jajeczek poza organizmem kobiety. In vitro oznacza po łacinie „w szkie”. W tej metodzie leczenia bezpłodności używa się płytki Petriego. Poszczególne czynności są dostosowane w czasie do cyklu menstruacyjnego kobiety.

■ 1-8 dzień: Wytwarzanie jajeczek jest stymulowane przez pigułki hormonalne.

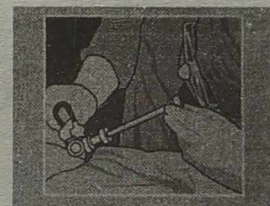
■ 9-13 dzień: Dojrzewanie komórek jajowych w jajnikach jest monitorowane za pomocą ultrasonografu.

■ 14-15 dzień: Tuż przed jajeczkowaniem, dojrzałe jajeczka są pobierane za pomocą igły z jajnikami. Następnie miesza się je z plemnikami mężczyzny na płytce.

■ 16-17 dzień: Po zapłodnieniu jaja zaczęły się dzielić. Powstałe embriony (mające po podziale dwie lub cztery komórki) są wprowadzane do macicy.

Onkolodzy biją na alarm

Rujnuje się system leczenia chorych

Niedawno w kowieńskim szpitalu onkologicznym na nadzwyczajne posiedzenie zebrał się onkolodzy Litwy, na którym przyjęto odezwe do kierownictwa kraju. Lekarze żądają w niej, by zaniechano podważania działających na Litwie służb pomocy onkologicznej.

„Obecnie w zawrotnym tempie jest przygotowywany projekt przyłączenia Litewskiego Ośrodka Onkologii do Wileńskiego Szpitala Uniwersyteckiego „Santarszkiu klinikos”, co oznaczałoby zlikwidowanie służb onkologicznych na Litwie, ponieważ następnym krokiem byłoby przyłączenie kowieńskiej szpitala onkologii do Kowieńskiej Kliniki Akademickiej, potem zlikwidowano by szpitale w

Poniewiezu i Szawlach” - powiedział dla dziennikarzy gł. onkolog Litwy Algirdas Jackevicius.

Już teraz w wielu rejonach likwiduje się gabinety onkologiczne, zaprzestano dotowanie badań w Litewskim Ośrodku Onkologii. Zdaniem A. Jackeviciusa, motywacje podobnego burzenia są nieprawdopodobne. Nie obliczono, jak najlepiej zreorganizować służby onkologiczne i jakie będą tego skutki ekonomiczne.

Medycy twierdzą, iż ostatnio leczeniem raka zajęli się lekarze innych specjalności - nie onkolodzy, a zwłaszcza chirurdzy, nie mający pojęcia o zasadach operacji onkologicznych i o taktyce i metodach leczenia. Na Litwie istnieje dobry system

opieki onkologicznej - chorzy są leczeni w wyspecjalizowanych ośrodkach w Wilnie, Kownie, Szawlach, Poniewiezu, gdzie są oni obserwowani, regularnie badani i odbywają kursy profilaktycznego leczenia. Dzięki stosowaniu tych środków, około 50 proc. chorych na raka żyje 5 i więcej lat.

„Podczas realizowania reformy zdrowia nie powinno się burzyć tego, co budowano w ciągu dziesięcioleci, tego, co w wielu państwach uznano za najnowocześniejsze, a w niektórych tylko się tworzy” - mówi się w odezwie lekarzy do prezydenta, przewodniczącego Sejmu, premiera rządu, ministra zdrowia, rektora UW oraz rektora Kowieńskiego Uniwersytetu Medycyny.

(ELTA)

Mężczyźni w niebezpieczeństwie

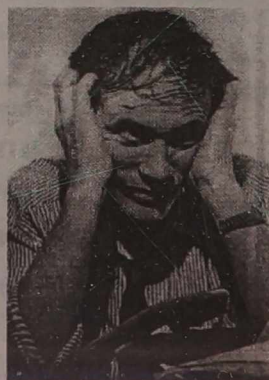
Drobny biznes - faktor ryzyka

Wg danych angielskich uczonych, właściciele drobnego biznesu są bardziej skłonni do nadużywania napojów zawierających kofeinę oraz do nieodpowiedniego odżywiania się. Tylko trzecia część z nich pracuje średnio 11 godzin w ciągu doby i tylko 4 część przeznacza wystarczająco czasu na sen (8 godzin). Jeszcze gorzej - trzecia część brytyjskich komercantów nigdy nie zajmuje się sportem i nie gimnastykuje. Większa część chciałaby być zdrowsza, ale nie ma czasu na zdrowy tryb życia, chociaż uświadamia sobie, że to polepszy ich zdolność do pracy. Badania wskazują, że 38 proc. brytyjskich drobnych

biznesmenów używa za dużo kofeiny, 22 proc. konsumuje niezdrową żywność, 18 proc. pali papierosy.

Napoje i zęby

Regularne używanie gazowanych napojów może szkodzić zębom. Te napoje zawierają dużo cukru i kwasów, które niszczą emalię zębów. Ryzyko erozji mogą zwiększyć również soki ze świeżych owoców. Ten problem najczęściej dostrzegają sportowcy, którzy po treningu lubią odświeżyć się szklanką gazowanego napoju lub soku owocowego. Angielscy stomatolodzy proponują picie tych płynów przez słomkę - w ten

sposób zmniejsza się kontakt niszczących emalię zębów składników z powierzchnią zębów.

Kącik dla rodziców

„Pampersowe” dzieci

Tak medycy nazywają dzieci, u których ustalono komplikacje z powodu dłuższego używania pampersów. Pojawienie się na rynku tego wynalazku mamusi przywiłały bardzo entuzjastycznie. Rzeczywiście, trudno przecenić całą ich wygodę. Dlatego uznawane kiedyś za przedmiot luksusu, pampersy stały się codziennością młodych rodziców. Niestety, pediatrzy zwrócili już uwagę na niepokojące symptomy.

Pampersy stwarzają niepokojący efekt. Powietrze przez nie nie przechodzi, skóra nie oddycha, wzmagają się pocenie. W ten sposób powstaje podatny grunt do rozmnażania się bakterii, których niewielka ilość zawsze bywa na skórze. Poza tym, dziecko oddaje do pampersów nie tylko moc. W wypróżnieniach znajdują się fermenty, które „grząz” skórę dziecka. Oprócz tego, maleństwa

często są uczulone na materiał, z którego produkuje się pampersy.

Okazało się również, że u „pampersowych” dzieci trudniej jest pobrać analizy. W starszym wieku są trudności z przyzwyczajaniem ich do gamszka, dlatego że w świadomości dziecka nie ma refleksu „mokro - znaczy źle”. A jak nie ma refleksu, nie ma też stymulacji do siadania na gamszku.

Ustalono również, że na skutek używania pampersów cierpią często narządy płciowe i moczowe. Infekcja może przerosnąć w zapalenie pęcherza moczowego i w chorobę nerek. Medycy uważają, iż używanie pampersów może wpłynąć na gruczoły płciowe u chłopczyków, ponieważ efekt ciepły negatywnie wpływa na spermatogenezę.

Medycy jednak wcale nie żądają całkowitego zrezygnowania z pampersów.

Przed wszystkim profilaktyka

Nieprzyzwoita choroba

Krwawnica (hemoroidy) - jest to rozszerzenie naczyń krwionośnych małej miednicy, bardzo podobne do rozszerzenia naczyń krwionośnych na nogach. Leczenie może być stosowane różne. Na początkowym stadium choroby najbardziej efektywną jest lokalna terapia zapobiegawcza, czyli użycie specjalnych maści i świeczek. Gdy choroba jest zaawansowana, stosuje się leczenie chirurgiczne. Waż-

na jest jednak przede wszystkim profilaktyka, czyli przestrzeganie zasad higieny osobistej: po każdym wypróżnieniu - obowiązkowe obmycie się zimną wodą, posmarowanie maścią leczniczą, kąpiele ziołowe (rumianek, szalwia) wieczorem. Dieta powinna być również odpowiednia: więcej owoców i warzyw. Przypominamy, iż zaparcia jeszcze bardziej komplikują chorobę.

Zestaw przygotowała: **Irena Litwin**

JAN NOWAK KURIER Z WARSZAWY

Następuje długa seria wybuchów i cisza. Wstaję i oglądam się za siebie. Dokładnie w tym miejscu, gdzie siedziałem - lej głębokości dwóch metrów. Z mojego koca pozostało kilka naciętych strzypów porozzucanych wokół. Samochód przewrócony na bok, zgnieciony, jakby go ktoś olbrzymim, ciężkim butem przygniótł do ziemi. Krwawa miazga pozostałaby ze mnie, gdyby nie odruch, który w ostatniej sekundzie wyrwał mnie z apatii.

Słychać już wokół jęki. Bomby nie były zbyt celne, ale kilka trafiło jednak w wozy, w których spali żołnierze. Wyciągają trupy i rannych, układają ich obok siebie wzdłuż drogi.

(Ciąg dalszy. Początek patrz w nr 132).

Przyjeżdżają wozy ze znakami Czerwonego Krzyża i jakiś lazik, który mnie zabiera.

Z nastroju skrajnej depresji wyrwa mnie drobny incydent. W pobliskiej wsi, w powiecie hrubieszowskim, gdzie na cmentarzu przykościelnym czekam na dalszy transport, pojawiają się jakieś dwie panie. Starsza zapytuje wartownika, czy może zamienić ze mną parę słów. Żołnierz odsyła kobiety do oficera. Po chwili wracają w towarzystwie leutnanta, który uprzejmym gestem pozwala na rozmowę i oddala się.

- Jesteśmy ze dworu, dowiedzieliśmy się, że Niemcy trzymają tu polskie jeńca, więc przyszyliśmy zapytać, czy pan czegoś nie potrzebuje. Rozmawiam z tymi paniami, jak-

byśmy znali się od lat, chociaż nigdy w życiu nie widziałem ani matki - starszej już pani, ani tej młodej, ślicznej blondynki o bardzo polskiej urodzie.

- Przydałby mi się bardzo ciepły sweter. Dostałem się do niewoli w cienkim, połowym dreluchu.

Po pół godzinie obie wracają. Młodsza w ręku mi wełniany ciemno-granatowy sweter, a starsza termos z gorącą kawą i wspaniałą wałówkę. Dziękuję, jak umiem najserdeczniej, i przedstawiam się. Panie także wymieniają swoje nazwiska. Matka nazywa się Kisielnicka, jest dziedziczką miejscowego majątku. Córka, młoda mężatka, Anna Szuldrzyńska, jak się okazuje, żona kolegi z Uniwersytetu Poznańskiego.

Towarzyszył mi ten sweter przez całą wojnę, we wszystkich wyprawach, niebezpieczeństwach i przygodach. Zrzuciłem go z siebie i spaliłem w ostatnim dniu Powstania, przed opuszczeniem Warszawy, bo był beznadziejnie zawsony. Zapamiętałem to spotkanie i w pięć lat później odczułem głęboki żal, gdy nazwisko Mieczysława Szuldrzyńskiego znalazłem na liście katyńskiej. Na tej samej liście figurował Herdegen i wszyscy koledzy, z którymi przyłączyłem się do obrony Uściługu. Dopiero wtedy uprzytomniłem sobie po raz pierwszy, że owej nocy uniknąłem końca w Katyniu tylko dlatego, że dostałem się do niewoli niemieckiej. Tamci w kilka dni później znaleźli się w rękach Rosjan.

W parę minut po rozstaniu się z paniami wzięto mnie dalej. Tym razem już nie samego, ale z kilkudziesięcioma innymi jeńcami szeregowymi i oficerami. Dowiedziałem się od nich, że Niemcy wycofali się z opuszczonego przez naszych i spalonego Uściługu i wrócili z powrotem na zachodni brzeg Bugu. Dlaczego nie poszli dalej, na wschód? Dziwię się, tak jak poprzedniego dnia dziwiłem się, że nie ukazał się nad nami ani jeden niemiecki samolot.

Siedemnasty września przyniósł rozwiązanie zagadki. Dowiedziano nas na wielki jeniecki punkt zborny na

cmentarzu kościelnym w majątku Szeptyckich Labunie, gdzie zgromadzono już parotysięczny tłum jeńców wziętych w kotle pod Tomaszowem Lubelskim. Niemcy otoczyli tam i rozbroili kilka polskich dywizji. Co chwila zwożą nowe grupy naszych. Ryerska sielanka pierwszej linii frontu skończyła się. Nie jesteśmy już w reżach Austriaków. Traktujemy staję brutalnie. Kilku oficerów Wehrmachtu (a może było to już gestapo) zaczyna wyłwierać „na oko” Żydów. Omijają starannie oficerów, połączają w grupie podoficerów i szeregowych. Wyciągają żołnierza o wybitnie semickich rysach i wyprowadzają go przy akompaniamencie krzyków i bicia po twarzy. Z kolei czepiają się jakiegoś podchorążego, który odpowiada hardo po niemiecku, powołując się na konwencje geneńską. Błady jak ściana, pokazuje legitymację, w której podane jest wyznaczenie rzymskokatolickie, wyciąga spod koszuli medalik. Dają mu w końcu spokój. Przyglądamy się tym scenom z zaciekawieniem zębami i uśmiechem bezsilnej wściekłości.

Późnym popołudniem dochodzą następne grupy. Przywożą nowe wiadomości. Dziś rano Sowiety przekroczyły granicę, posuwają się na Lwów - Baranowice już zajęte.

W pierwszej chwili następuje radosne odziewanie. Teraz dopiero dojdzie do krachu między Hitlerem i Sowietami. Wszystko może się zmienić. Nowo przybyli wylewają nam jednak z miejsca kubel zimnej wody na głowę. Z komunikatów Moskwy i Berlina wynika, że Armia Czerwona wkroczyła do Polski w porozumieniu z hitlerowskimi Niemcami. Sowieckie radio oznajmiło, że państwo polskie przestało istnieć. Wobec tego Armia Czerwona zajmuje ziemie ukraińskie i białoruskie, które dotychczas należały do Polski. Zalega ponure milczenie, które przerywa jakiś głos za mną.

- Po tych sk... niczego innego nie można się było spodziewać. Zawsze to mówili. Tak się musiało skończyć polityka Becka i sanacji.

Obejrzałem się, kto to mówi, i

zobaczyłem szczuplego, przystojnego podporucznika o pociągłej twarzy, drobnych, bardzo regularnych rysach, który dotychczas milczał. Dopiero w kilka godzin później dowiedziałem się, że ten oficer rezerwy nazywa się Józef Cyrankiewicz, jest znanym działaczem PPS w Krakowie, aktywnym zwłaszcza wśród studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Cyrankiewicz, którego poznałem bliżej w ciągu następnych dwóch tygodni, niepodobny był zupełnie ani fizycznie, ani pod żadnym innym względem do późniejszego, spasionego jak wieprz, współwłaściciela Polskiej Ludowej. Ten późniejszy Cyrankiewicz tak dalece różnił się od tego, którego poznałem w niewoli, że w latach powojennych podejrzewałem w nim nawet przez jakiś czas Walenrodę, który w sposobnej chwili odegra rolę, jakiej nikt się po nim nie spodziewa.

Liczba jeńców, jaką zgromadzili Niemcy po zamknięciu kotła pod Tomaszowem, przekraczała ich możliwości transportowe i zaopatrzeniowe. Tym więcej, że mosty i tory były przeważnie poniszczone. Z kilkunastu, a może z kilkudziesięciu tysięcy jeńców uformowano olbrzymią kolumnę i skierowano ją pieszo do oddalonego o sto kilometrów Jarosławia. Linia kolejowa Przemysł - Kraków była bodaj jedyną, która funkcjonowała. Kolumna była tak długa, że na przodzie nie widać było jej końca. Pilnowały jeńców ciężarówkami z karabinami maszynowymi skierowanymi w maszerujących i piesi wartownicy idący dość gęsto po obu stronach drogi. Możliwości ucieczki nie istniały. Niemcy powtarzali, że otworzą ogień do każdego, kto zejdzie z drogi. Przed zapadnięciem zmroku zamykano nas przeważnie, stłoczonych po tysiąc, dwa tysiące ludzi w kościołach albo budynkach dworskich łatwych do strzeżenia. Ciąsnota była taka, że w kościołach spaliszmy przeważnie w pozycji siedzącej, jak się dało: w ławkach, na kamiennej podłodze, na stopniach ołtarzy. Stosunkowo najwygodniej w konfesjonaliach. Najgorzej było z jedzeniem.

(Cdn.)

SPORT

Boks

Zwycięstwo Andrzeja Gołoty

Mieszkający w Chicago, zawodowy polski bokser wagi ciężkiej Andrzej Gołota pokonał w nocy z wtorku na drodze w kasynie Taj Mahal w Atlantic City Amerykanina z Waszyngtonu Corę Sandersa.

W obecności ponad 3 tys. widzów 30-letni Gołota jednogłośnie i zaskakująco wypunktował 21-letniego udułowanego rywala. Walka trwała dziesięć rund i miała bardzo zacięty przebieg. Obaj rywale (a zwłaszcza młody Amerykanin) niemal przez cały ponad półgodzinny pojedynek silnie krwawili z łuków brwiowych.

W ostatniej rundzie Gołota popisał się efektowną końcówką, bijąc serię mocnych i celnych uderzeń. Sanders dzielnie dotrwał do końca walki. Ogłoszono jednogłośnie wygraną na punkty Gołoty. Niezadowolony z przegranej Amerykanin nie potrafił pogratulować rywalowi.

Po tej walce zawodowy „rekord” Andrzeja Gołoty to 34 stoczone pojedynki, w tym 31 zwycięstw (27 przez nokaut) i trzy porażki - dwukrotnie z Ridickiem Bowem (dyskwalifikacje) i raz z Lennoxem Lewisem (nokaut w pierwszej rundzie).

Corey Sanders ma za sobą zaledwie trzy lata występów w zawodowym ringu. Na 22 stoczone walki odniósł on 16 zwycięstw (w tym 10 przez nokaut) i doznał sześciu porażek. Ma prawie 2 metry wzrostu (Gołota - 1,93 m).

4 września we wrocławskiej Hali Ludowej Andrzej Gołota stoczy swą pierwszą zawodową walkę w Polsce. Rywalem będzie bardzo groźny, doświadczony Amerykanin Tim Whitterspoon (starszy o 10 lat od Gołoty). (PAP)

Igrzyska Dobrej Woli

Reprezentacja Litwy w półfinale

Nie bacząc na porażkę w ostatnim spotkaniu eliminacyjnym z Australią 64:82 (41:47) koszykarska reprezentacja Litwy zakwalifikowała się do półfinału turnieju Igrzysk Dobrej Woli. Pomogli naszej reprezentacji koszykarze Argentyny, którzy wygrali z zespołem Rosji 69:65 (30:29). W spotkaniu z Australijczykami zespół Litwy cały czas był w roli doganiającego i nie potrafił wyrównać gry, a szczególnie zakryć ich najlepszego koszykarza Andrew Gaze'go, który zdobył 26 pkt i trafił sześć rzutów z siedmiu za trzy punkty. Najwięcej koszyki dla zespołu litewskiego zdobyli G. Einikis 15 i S. Sztombergas 14.

W grupie A zespoły Australii i Litwy zgromadziły po 2 pkt, po 1 pkt na koncie Rosji i Argentyny.

Z grupy B do półfinału awansowały reprezentacje Portoryko i USA, które zgromadziły po dwa zwycięstwa. Obrońca tytułu reprezentacja Portoryko pokonała

zespół Chin 74:73, a USA rozgromiły Brazylię 106:75.

W półfinale reprezentacja Litwy dziś zmierzy się z USA, a Australia z Portoryko.

Wysoki poziom zawodów lekkoatletycznych

Na znakomitym poziomie stoją konkurencje lekkoatletyczne Igrzysk. W biegu na 400 m zwycięzca Amerykanin Michael Johnson osiągnął najlepszy w tym sezonie czas na świecie 43,76. Rekord świata w tej konkurencji należy do Amerykanina Butcha Reynoldsa i wynosi od 1988 r. 43,29.

Bieg na 100 m wygrał Amerykanin Maurice Greene w znakomitym czasie 9,96 (wiatr plus 0,15 m/sec.). Drugi był Ato Boldon z Trynidadu (10,00), a trzeci Brian Lewis (USA) - 10,25. Bieg na milę przyniósł zwycięstwo Algierczykowi No-

w meczu z Francją 77:64 (35:34), a Włochy przegrały z Turcją 48:58 (19:31).

Turniej Akropolu

W Atenach zakończył się turniej czterech drużyn o Puchar Akropolu. Jak było do przewidzenia wygrała go reprezentacja Grecji, która odniosła trzy zwycięstwa, w tym wygrała z ogromną różnicą z drużyną Polski 88:39 (43:17).

Polscy koszykarze w ostatnim spotkaniu wygrali po dogrywce z Japonią 66:61 (30:29, 57:57) i zajęli trzecie miejsce. Dla reprezentacji Japonii mecz z Polakami był jednym z ostatnich sprawdzianów przed rozpoczynającymi się za tydzień w Atenach XVI mistrzostwami świata. Królem strzelców tego turnieju został Adam Wójcik, gromadząc na swym koncie 51 pkt.

* W Antibes reprezentacja Francji w spotkaniu towarzyskim wygrała z Hiszpanią 83:78 (39:37).

urednie Morceli w czasie 3.53,39. Na 10 km najlepszy był Kenijczyk Julius Gitahi - 27:49,26. W trójskoku triumfował Brytyjczyk Jonathan Edwards - 17,65 m. Drugi był Kubańczyk Yoelbi Quesada - 17,27, a trzeci LaMark Carter (USA) - 17,07.

W skoku o tyczce zwyciężył Amerykanin Jeff Hartwig z najlepszym rezultatem w sezonie 6,01 (rekord USA). Rekordzista świata Ukrainiec Siergiej Bubka znowu nie zaliczył żadnej próby.

W rzucie oszczepem kobiet zwyciężyła Australijka Joanna Stone - 66,29, przed Kubankami Isel Lopez - 63,72 i Sonią Bisset - 62,64. Rzut młotem wygrała Rumunka Mihaela Melinte - 72,64.

Gwiazda kończy karierę?

36-letnia gwiazda amerykańskiej „królowej sportu” Jackie Joyner-Kersey w Igrzyskach Dobrej Woli zakończy prawdopodobnie wielką karierę. Wygrała dwukrotnie podczas poprzednich edycji imprezy i wraz ze swym mężem oraz trenerem Bobem Kerseem postanowili spróbować jeszcze raz.

Warto dodać, że Jackie Joyner-Kersey ustanowiła rekord świata w siedmiobo-

ju (7.291 pkt) i została mistrzynią olimpijską w wieloboju w 1988 r. w Seulu oraz w 1992 r. w Barcelonie. W 1988 r. w Korei zdobyła też „złoto” w skoku w dal, a w tej samej konkurencji zyskała olimpijski „brąz” w Barcelonie i w Atlancie. W Goodwillie Gam słynna lekkoatletka wystartowała po raz pierwszy w wieloboju od Igrzysk Olimpijskich Atlanty '96.

Na półmetku zawodów siedmioboitek prowadzi Amerykanka Dedece Nathan, która po czterech konkurencjach zgromadziła 3.867 pkt. Na drugim miejscu jest faworytka zawodów Jackie Joyner-Kersey - 3.833 pkt. Na trzeciej pozycji kroczy zawodniczka litewska Remigija Nazaroviene - 3.831 pkt. Halowa mistrzyni Europy Polka Urszula Włodarczyk jest na piątym miejscu - 3.702 pkt.

Finałści w piłce wodnej

W rozpoczętym turnieju waterpolistów Hiszpania zremisowała z Rosją 7:7, a zespół USA pokonał Włochy 7:4. W drugim dniu Rosja pokonała Włochy 7:4 i USA 10:5, Hiszpania wygrała z USA 10:5 i ustąpiła Włochom 5:6. Do finału awansowały zespoły Rosji i Hiszpanii.

rozgrywek w mistrzostwach Europy juniorskich, odbywających się na Cyprze. W drugim meczu turnieju jedenastka Litwy ustąpiła reprezentacji Portugalii 0:2. W innym meczu tej grupy zespół Niemiec pewnie pokonał drużynę Hiszpanii 4:1.

Tabela grupy A (różnica bramek, punkty):

1. Niemcy	11-2	6
2. Hiszpania	3-5	3
3. Portugalia	3-2	3
4. Litwa	1-9	0

W grupie B Anglia pokonała Irlandię 1:0, a Chorwacja - Cypr 3:0.

Tabela grupy B:

1. Anglia	3-1	6
2. Irlandia	5-3	3
3. Chorwacja	5-5	3
4. Cypr	1-5	0

Dziś reprezentacja Litwy gra z Hiszpanią.

M. PIASECKI

Siatkówka

Kolejna wygrana

W meczu Euroligi siatkarek Polska wygrała w Rydze z Łotwą 3:2. Było to szóste zwycięstwo w siedmiu rozegranych przez reprezentację Polski meczach.

Piłka ręczna

Turniej w Egipcie

Międzynarodowy turniej pięciu drużyn męskich w Kairze wygrał zespół Rosji, który pokonał w decydującym spotkaniu gospodarzy 22:19. Trzecie miejsce przypadło reprezentacji Francji, która pokonała ekipę Szwecji 20:14. Na ostatnim miejscu pozostali Jugosłowianie.

Inf. w.

Piłka nożna

Już bez szans

Piłkarska reprezentacja Litwy straciła już szanse na awans do finałowych

Watykan

Pierwsza powakacyjna audyencja papieża

Papież Jan Paweł II spotkał się w środę z wiernymi na pierwszej powakacyjnej audyencji ogólnej. Z powodu wielkiego upału, panującego w Rzymie, audyencja, odbyła się w auli Pawła VI.

Papież przybył do Watykanu helikopterem z Castelgandolfo, dokąd przyjechał we wtorek wieczorem z wypoczynku w Alpach.

Po zakończonej audyencji powrócił do swej letniej rezydencji.

Najliczniejszą grupą narodowościową na środkowej audyencji byli Polacy, których przybyło do auli ponad dwa tysiące.

Opalony i wyraźnie wypoczęty papież serdecznie odpowiadał na pozdrowienia rodaków.

Jan Paweł II wygłosił katechezę o uświęcającej i zbawczej roli Ducha Świętego. Podkreślił, streszczając katechezę w języku polskim, że „uwalniając ludzi od grzechów, Duch Święty otwiera drogę w stronę życia bożego”. Życzył wszystkim rodakom, aby prawdy wygłoszonej przez niego katechezę stały się treścią ich życia chrześcijańskiego.

Irak

Dysydenci apelują o odwołanie wizyty papieża w Bagdadzie

Iraccy dysydenci zaapelowali w środę do Watykanu o odwołanie planowanej rzekomo wizyty papieża Jana Pawła II w Bagdadzie.

Jakkolwiek formalnie nie potwierdzono planów papieskiej podróży do Iraku, mającej - jak twierdzi się nieoficjalnie - nastąpić w 2000 r. - to jednak wydają się one realne. W maju papież przyjął w Watykanie irackiego wicepremiera Tarika Aziza, z którym miał m. in. mówić o przyszłej wizycie.

W opublikowanym w środę w Kairze liście do papieża emigracyjnej opozycyjnej irackiej organizacji o na-

zwie „Kampania na rzecz Demokratycznego Iraku” podkreślono, że podróż Ojca Świętego oznaczałaby udzielenie moralnego wsparcia dyktatorowi irackiemu, Saddamowi Husajnowi.

„Papież nie powinien nawet brać pod uwagę takiej podróży” - twierdzą autorzy listu.

Stolica Apostolska sprzeciwia się od lat sankcjom gospodarczym, nałożonym przez społeczność międzynarodową na Irak po jego napaści na Kuwejt w 1990 r. Zdaniem Watykanu, sankcje te przede wszystkim dotykają najuboższych mieszkańców Iraku.

Słowacja

Rośnie liczba ofiar powodzi

Jak wynika z ostatnich informacji, w tragicznej powodzi we wschodniej Słowacji zginęły 32 osoby. Ciągłe poszukuje się ponad 40 osób, które - jak wynika z wypowiedzi ekip ratowniczych - mają znikome szanse na przeżycie.

W pracach ratowniczych uczestniczy ponad tysiąc żołnierzy, policjantów, strażaków oraz członków Obrony Cywilnej. W prace nad przywróceniem życia na zniszczonych terenach, gdzie żywioł zerwał dziesiątki mostów, uszkodził drogi, sieć energo-

tyczną i gazociągową, włączyły się setki ochotników.

Katastrofę wywołała potężna burza, która w poniedziałek wieczorem przeszła nad powiatami Sabinov, Preszov i Levocza. Rzeki Mala i Velka Svinka bardzo szybko weszły w koryta. Poziom Melej Svinki w Jarovnicy niedaleko Preszova w ciągu czterech minut podniosła się o 5 metrów.

Właśnie Jarownica, gdzie znajduje się największe na Słowacji osiedle Romów, najbardziej ucierpiała w czasie

powodzi. Zalane zostały tereny przylegające do rzek Mala Svinka, Velka Svinka i Svinka na długości 129 km.

Z zalanych terenów ewakuowano ponad 3750 osób, które umieszczono tymczasowo w budynkach szkół i domów kultury. Straty szacuje się wstępnie na ponad 1 miliard koron (ok. 31,5 mln dolarów). Oczekuje się jednak, że będą one o wiele większe.

NA ZDJĘCIU: tak wyglądała Jarownica w czasie powodzi.

Fot. EPA-ELTA

Jugosławia

Fiasko misji OBWE

Rozmowy delegacji Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) z władzami jugosłowiańskimi na temat Kosowa nie przyniosły postępu - oświadczył w środę przewodniczący delegacji Hansjoerg Eiff.

Poinformował on, że Belgrad nadal nie przyjmuje oferty mediacji w sprawie Kosowa ze strony specjalnego reprezentanta OBWE, Felipe Gonzaleza. Nie chce się także zgodzić na ponowne otwarcie misji obserwacyjnej OBWE w Jugosławii, a zwłaszcza na

obecność obserwatorów OBWE w Kosowie.

Jugosławia uzależnia wznowienie wszelkiej współpracy z OBWE od przywrócenia jej praw członkowskich w tej organizacji, zawieszonych w 1992 r. Miała to być kara za wspieranie Serbów w wojnie w Bośni.

Hansjoerg Eiff ostrzegł, że jeśli walki albańskich separatystów z serbskimi siłami bezpieczeństwa szybko nie ustaną, Kosowu grozi katastrofa humanitarna.

Ukraina

Uzgodniono pełną dokumentację cmentarza pod Charkowem

Sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa Andrzej Przewoźnik poinformował w środę, że zakończył się proces uzgadniania wszystkich szczegółów budowy cmentarza w Piatichatkach pod Charkowem, na wschodniej Ukrainie.

Spozywa tam w zbiorowych mogiłach blisko 4300 polskich oficerów zamordowanych w 1940 roku przez radzieckie organa bezpieczeństwa.

W trakcie przeprowadzonych w poniedziałek i wtorek rozmów z władzami charkowskimi uzgodniliśmy kompletną dokumentację cmentarza, podpisaliśmy protokół - powiedział Przewoźnik w rozmowie telefonicznej z PAP.

Zgodnie z planami, cmentarz powinien być gotowy za 2 lata. Według Przewoźnika, wkrótce zostanie ogłoszony przetarg na realizację projektu budowy cmentarza. Wiadomo już, że wykonawcą projektu będzie polska firma i będzie realizowała projekt polskiego autorstwa.

W związku z tym, że na terenie przyszłego cmentarza spoczywają zarówno Polacy jak i obywatele byłego ZSRR, projekt architektoniczny uwzględnił, iż jest to miejsce pochówku zarówno katolików jak i prawosławnych. Uwzględniono również, że choć większość spoczywających stanowią Polacy, to cmentarz znajduje się na terytorium Ukrainy.

Rosja

Koncerny oskarżają rząd o uległość wobec Zachodu

Największe rosyjskie koncerny naftowe i gazowe oskarżyły w środę rząd Siergieja Kirijenki o „poddawanie się presji międzynarodowych instytucji finansowych” i prowadzenie szkodliwej dla kraju polityki.

W dokumencie adresowanym do prezydenta i szefa rządu, a podpisanym przez zarządy wielkich koncernów m.in. Jukos, Lukoil i Sibneft, politykę zachodnich instytucji finansowych wobec Rosji określono mianem „nieodpowiedzialnej”. Działania rządu, podejmowane pod naciskiem tych instytucji uznano zaś za niezwykle groźne dla sytuacji społecznej kraju.

„Polityka ekonomiczna międzynarodowych organizacji finansowych w stosunku do najważniejszych gałęzi przemysłu jest nieodpowiedzialna, pogłębia kryzys, zaostrza sytuację społeczną i grozi bankrutem przedsiębiorstw, które są w stanie efektywnie

pracować” - głosi dokument rosyjskich koncernów.

Zdaniem jego autorów, „nieodwracalne społeczno-ekonomiczne skutki (działań międzynarodowych organizacji finansowych), które mogą nastąpić w najbliższych 2-3 miesiącach będą bezpośrednim następstwem działań rządu, który miał dość możliwości, by wpłynąć na sytuację”.

Jednocześnie zarządy ośmiu koncernów informują, że w ich firmach wprowadzono surowe zasady ekonomiczne, zredukowano programy inwestycyjne, praktycznie wstrzymano wierzcenia i zmniejszono wypłaty pensji. Zwracają też uwagę, że w regionach, w których wydobywany jest gaz i ropa „nabrzmiwiają problemy społeczne”.

USA

Zmarł Alan Shepard

W szpitalu w pobliżu Monterey w Kalifornii zmarł we wtorek pierwszy amerykański astronauta Alan Shepard.

Ujawniono to dopiero w środę, Shepard, który był początkowo pilotem doświadczalnym amerykańskiej marynarki wojennej, odbył 5 maja 1961

roku 15-minutowy lot orbitalny, z czego 5 minut przebywał w kosmosie.

Przez wiele lat cierpiał na dolegliwości uszu, które wykłużyły go z ekipy astronautów. Powrócił jednak do niej i znowu znalazł się w kosmosie 31 stycznia 1971 roku jako dowódca statku kosmicznego Apollo 14.

Kuba

Fidel Castro krytykuje zagraniczną prasę

Przywódca Kuby Fidel Castro skrytykował zagraniczną prasę za próby „zdyskredytowania socjalizmu” oraz zwalczania rewolucji przy użyciu intryg i kłamstw.

Przemawiając na forum Zgromadzenia Narodowego Władzy Ludowej (parlamentu) Kuby Castro dokonał podziału prasy na tę, która „podziela nasze szlachetne ideały i tę, która podziela ideały imperializmu i kapitalizmu”.

Castro nie ustosunkował się jednak do niedawnego doniesienia amerykańskiego dziennika „El Nuevo Herald”, według którego, kubański przywódca cierpi na encefalopatię i poddany został w ubiegłym roku operacji.

Występując tradycyjnie w oliwkowym mundurze wojskowym, „co-

mandante en jefe” poprosił dziennikarzy i zaproszonych gości do opuszczenia budynku parlamentu w celu umożliwienia deputowanym swobodnej dyskusji. Posunięcie to - według Fidela Castro - ma zapobiec wypaczeniu przez prasę informacji. Fot. EPA-ELTA

Rosja-Dagestan

Eksplozje w Machaczkale

Co najmniej trzy ładunki wybuchowe eksplodowały w środę na głównym placu Machaczkały - stolicy Dagestanu, północnokaukaskiej republiki, sąsiadującej z Czeczenią.

Agencje nie podały dotychczas szczegółów dotyczących ewentualnych ofiar czy strat. ITAR-TASS poinformował jedynie, że po eksplozjach rozległy się strzały z broni automatycznej.

USA-Rosja Były agent GRU ostrzega

Były agent GRU (sowieckiego wywiadu wojskowego) Stanisław Łuniew ostrzegł amerykańską opinię publiczną, że Rosja stanowi wciąż ogromne, potencjalne zagrożenie dla USA.

Zdaniem Łuniewa, polega ono głównie na możliwości przejęcia przez wrogię Ameryce siły kontroli nad swoim arsenałem nuklearnym.

Łuniew, który był w GRU pułkownikiem i zbiegł do USA, napisał książkę „Through the Eyes of the Enemy” (Oczami wroga), w której twierdzi m.in. że wywiad rosyjski nasilił w ostatnich latach infiltrację amerykańskiego rządu i korporacji prywatnych, i nadal szkoli terrorystów na świecie. Jego zdaniem, nowa, niekomunistyczna Ro-

sja wciąż uważa Stany Zjednoczone za głównego wroga i przygotowuje się do konfliktu z nimi.

We wtorek Łuniew wygłosił odczyt w konserwatywnej waszyngtońskiej Fundacji Heritage, gdzie powtórzył te tezy. „Rząd rosyjski nadal uważa USA za potencjalnego przeciwnika” - powiedział były szpieg.

Według niego, z udzielanej za pośrednictwem MFW pomocy Zachodu dla Rosji korzystają wyłącznie „nowi Rosjanie”, którzy przejadają pieniądze albo lokują kapitały za granicą, oraz kompleks przemysłowo-wojskowy, który produkuje dzięki nim nowe, groźne bronie strategiczne, na przykład atomowe łodzie podwodne. Mimo podpisania układów o zakazie broni chemicznej i biologicznej, Rosja -

twierdzi Łuniew - nadal wytwarza te bronie.

Największe niebezpieczeństwo płynie jednak stąd, że - zdaniem Łuniewa - wszystkie główne ogniska rządu rosyjskiego, w tym także i aparat bezpieczeństwa strzegący broni atomowych spenetrowany jest przez mafie. W sytuacjach kryzysowych „może dojść do utraty kontroli nad tymi broniąmi” - powiedział.

CZWARTEK

23 LIPCA

LTV

6.30 - Dzień dobry. 7.30 - S. „Bambukowe misie”. 15.30 - Film anim. 16.20 - Telekatalog. 16.25 - Dla domu. 17.00 - S. „Szkoła manekinów”. 17.30 - Trembita. 17.50 - Wiadomości (ros.). 18.00 - S. „Noe i Kasper”. 18.30 - Wiadomości. 19.00 - Film dok. 19.45 - Drogi. Samochody. Ludzie. 20.20 - Szanujmy słowo. 20.30 - Panorama. 21.00 - Studio sportowe. 21.10 - Loteria. 21.15 - Komedja „Zakochana po uszy”. 23.00 - Dziennik wieczorny. 23.10 - „Kaukodromas”.

LNK

6.15 - Teleshop. 6.30 - Poranne koło. 8.30 - S. „Bez domu jest źle”. 9.05 - S. „Słoneczne wybrzeże”. 9.50 - S. „Mini detektyw”. 10.15 - Teleshop. 10.45 - Nasze zwierzęta. 11.15 - S. „Radio Romans”. 11.40 - Smacznego. 12.10 - Babie lato. 13.05 - To ci rodzinka. 14.45 - Teleshop. 15.00 - S. „Baron”. 15.50 - S. „Dzikie serce”. 16.35 - S. „Klinika zachodnia”. 17.20 - S. „Bez domu jest źle”. 17.50 - S. „Zar młodości”. 18.35 - S. „Słoneczne wybrzeże”. 19.30 - Wiadomości. 20.00 - S. „Nazywa się Nikita”. 20.50 - S. „Renegat”. 21.35 - S. „Przyjaciele”. 22.00 - S. „Błękitny diament”. 22.45 - Film fab. „Nie odwracaj się”.

BAŁTYCKA TV

6.00 - S. „Dallas”. 7.00 - S. „Tak świat się kręci”. 8.00 - S. „Esmeralda”. 8.45 - S. „Szczury wodne”. 9.30 - S. „Krótkie historie”. 10.30 - S. „Wojny domowe”. 11.30 - Humor. 12.00 - S. „Tarzan”. 13.00 - Program muz. 14.00 - Bałtycka bomba. 15.00 - S. „Dallas”. 16.00 - Program muz. 17.00 - S. „Tak świat się kręci”. 18.00 - Wiadomości. 18.05 - S. „Esmeralda”. 19.00 - S. „Conan”. 20.00 - S. „Dobrzy chłopcy, źli chłopcy”. 20.55 - Telegra. 21.00 - Film fab. „Dwaj głupcy i prosię”. 22.30 - S. „Pluskwy”. 23.25 - Film fab. „Cebulowe pole”. 1.15-6.00 - DW.

TV3

7.00 - Kanał muz. 7.45 - Teleshop. 8.00 - S. „Los

Marianny”. 8.45 - S. „Santa Barbara”. 9.30 - S. „Uroczy i dzielni”. 10.00 - S. „Grace w opałach”. 10.50 - Wieczór z E. Gabrenaite. 11.20 - Budownictwo. 13.15 - Kanał muz. 14.00 - Teleshop. 14.30 - Kulinarne show. 14.55 - S. „Katts i Dog”. 15.20 - S. „Drużyna „A””. 16.10 - S. „Nareszcie dzwonek”. 16.35 - S. „Wina”. 17.20 - S. „Santa Barbara”. 18.10 - S. „Los Marianny”. 18.55 - Kluborama. 19.00 - Wiadomości. 19.15 - Nowości sportowe. 19.20 - S. „Uroczy i dzielni”. 19.45 - S. „Słoneczny patrol”. 20.30 - Zaśpiewajmy. 21.00 - S. „W archiwum X”. 21.55 - Tego jeszcze nie było. 22.00 - Film fab. „VR.5”. 22.55 - Wiadomości. 23.00 - Detektyw „Śmierć w wodzie”. 0.30 - Kanał muz.

WILEŃSKA TV

12.30 - Lekeja jęz. lit. 12.40 - Znad Wilii TV. 13.10 - Kanał muz. 14.00 - Paluski liżać. 14.30 - Towary i usługi. 14.40 - Dziękuję za zakup. 15.00 - Kanał muz. 15.30 - Z Moskwy. 15.35 - Patrol drogowy. 15.50 - Podoba się oglądaj. 16.00 - Ci, którzy... 16.45 - S. „Dyżurna apteka”. 17.30 - Zrób krok. 18.30 - Z Moskwy. 19.00 - Wiadomości. Dziś w miasteczku. 19.15 - Lekarz domowy. 19.45 - Towary i usługi. 19.55 - Film fab. „Miejsca spotkania zmieni nie można”. 21.20 - Z Moskwy. 21.30 - Wileńska jutrzienka. 21.45 - Trockie lato. 22.00 - S. „Dyżurna apteka”. 22.30 - Z Wilna. 22.45 - Zrób krok. 23.40 - Film fab. „Psy”.

VILSAT

15.30 - Film fab. „Cisza”. 17.00 - Film fab. „Tylko ty”. 18.00 - Terytorium. 19.55 - Warto odwiedzić. 20.00 - Przedsiębiorca. 20.15 - Fotoklub. 20.30 - Zgadnij i dzwoń. 20.35 - Kalejdoskop zniek. 20.45 - Dla dzieci. 21.00 - Puls Wilna. 21.15 - Wiadomości (pol.). 21.20 - Warto odwiedzić. 21.30 - Aktualności wileńskie. 22.05 - Film fab. „Tylko ty”. 23.05 - Kalejdoskop zniek. 23.15 - Puls Wilna. 23.30 - Wiadomości (pol.).

I KANAŁ ROSJI

7.00 - Wiadomości. 7.15 - S. „Mysikrólik - śpiewający

Białoruś. Jezioro Wielka Szwakszta. Łabędzia rodzina przypluwa do brzegu.

Fot. Jan Lewicki

ptaszek”. 8.00 - Człowiek i prawo. 8.35 - Dopóki wszyscy w domu. 9.20 - Biblioteka domowa. 9.25 - Te ciekawe zwierzęta. 10.00 - Wiadomości. 10.15 - Razem. 11.00 - Film fab. 13.00 - Wiadomości. 13.20 - Film anim. 13.55 - Dziecięce anegdoty. 14.20 - S. „Skala Złotej Róży”. 15.10 - Do lat 16 i więcej. 15.30 - Dookoła świata. 16.00 - Wiadomości. 16.20 - S. „Mysikrólik - śpiewający ptaszek”. 17.05 - Godzina szczytu. 17.30 - Te ciekawe zwierzęta. 18.00 - W poszukiwaniu utraczonego. 18.45 - Dobranoc, dzieci. 19.00 - Czas. 19.35 - Komedja „Miodowy miesiąc”. 21.30 - Historie kobiet. 22.00 - Wiadomości.

ROSYJSKA TV

5.30 - Wiadomości. 6.00 - Oddział dyżurny. 6.15 - Towary pocztą. 6.20 - Strag przedstawia. 6.30 - Pieniądz. 6.45 - Film anim. 7.05 - Prawosławny kalendarz. 7.10 - W czasie. 7.35 - Sam sobie reżyserem. 8.05 - S. „Santa Barbara”. 9.00 - Wiadomości. 9.30 - S. „Tajemnice Petersburga”. 12.30 - S. „Romans cesarza. Kronika dworu”.

13.30 - Film anim. 14.00 - Wieża. 14.30 - S. „Pierwsze pocałunki”. 15.00 - Wiadomości. 15.35 - Kiermasz słowiański w Witebsku. 15.45 - Krzyżówka. 16.15 - OpoWięść filmowa „Koledzy”. 18.00 - Wiadomości. 18.25 - Szczegóły. 18.45 - S. „Santa Barbara”. 19.45 - S. „Tajemnice Petersburga”. 20.45 - Kiermasz słowiański w Witebsku. 21.45 - Wiadomości. 22.05 - Kiermasz słowiański w Witebsku. 23.30 - Oddział dyżurny.

TV POLONIA

7.00 - Sport - telegram. 7.10 - Spotkania z gwiazdami. 8.00 - Kowalski i Schmidt. 8.30 - Wiadomości. 8.45 - Truskawkowe studio - program dla młodych widzów. 9.05 - Kolorowe nutki. 9.15 - Historie. 9.35 - Salon Lwowski. 9.50 - Sport z satelity. 10.50 - Wielka gra - teleturniej. 11.35 - Co w kraju piszczy. 12.00 - Wiadomości. 12.15 - „Marysia i Napoleon” - komedia prod. polskiej. 14.05 - Złote lata 60-te - zespół „Żuki”. 14.45 - Automoto-klub. 15.00 - Panorama. 15.20 - Program dnia. 15.30 - Alfabet polskich rzek. 15.50 - Warownie pogranicznych szla-

ków. 16.00 - Credo - magazyn katolicki. 16.30 - „Znak orla” - serial historyczno-przygodowy prod. polskiej. 17.00 - Teleexpress. 17.15 - Krzyżówka szczęścia - teleturniej. 17.40 - „Ala ma dzieci” - film dok. 18.05 - Spotkania. 18.15 - „Odlot” - serial obycz. prod. polskiej. 19.15 - Dobranocka. 19.30 - Wiadomości. 19.55 - Prognoza pogody. 20.00 - Teatr Telewizji „Dom otwarty”. 21.15 - Gwiazdy tamtych lat. 21.55 - MDM - program rozrywkowy. 22.30 - Panorama. 23.05 - „Gorzka miłość” - serial prod. polskiej. 23.45 - Koncert indywidualności 97. 0.30 - W centrum uwagi. 0.45 - Powitanie widzów amerykańskich. 0.50 - „Wędrowki Pyzy” - serial anim. dla dzieci. 1.00 - Wiadomości. 1.25 - Sport. 1.27 - Prognoza pogody. 1.30 - „Odlot” - serial obycz. produkcji polskiej. 2.30 - Panorama. 3.05 - Teatr Telewizji „Dom otwarty”. 4.20 - Gwiazdy tamtych lat. 4.50 - MDM - program rozrywkowy. 5.35 - W centrum uwagi. 5.50 - Przegląd prasy polonijnej. 6.05 - Krzyżówka szczęścia - teleturniej. 6.30 - „Ala ma dzieci” - film dok.

RTL 7

7.00 - Muzyka w RTL 7. 7.10 - „Campbellowie” - serial famil. 7.45 - Siódemka dzieciakom - seriale anim. 9.25 - „Słodka dolina” - serial dla młodzieży. 9.45 - „Sunset Beach” - serial obycz. 10.30 - „33 stopnie w cieniu” - film sensac. USA. 12.00 - Ukryta kamera - program rozrywkowy. 12.40 - „Murder Call” - serial sensac. 13.30 - Teleshopping. 14.00 - „Campbellowie” - serial famil. 14.50 - „Słodka dolina” - serial dla młodzieży. 15.10 - Siódemka dzieciakom - seriale anim. 16.40 - Ukryta kamera - program rozrywkowy. 17.10 - „Prawo miecza” - serial SF. 18.00 - „Sunset Beach” - serial obycz. 18.50 - 7 minut - wydarzenia dnia. 19.00 - „Prawo i bezprawie” - serial sensac. 19.55 - „Cisza Północy” - film obycz. prod. USA. 21.35 - „E.Z. Streets” - serial krym. 22.25 - „Crime Story” - serial krym. 23.15 - „Prawo miecza” - serial SF. 24.00 - „Prawo i bezprawie” - serial sensac. 0.45 - „Crime Story” - serial krym. 1.30 - Muzyka w RTL 7 oraz prognoza pogody.

POLSAT - 2

PONIEDZIALEK

27 LIPCA

7.00 - ROM - Radioaktywny Obszar Muzyczny. 8.00 - TV Shop. 8.30 - „Czarodziejka z Księżycą” - serial anim. dla dzieci. 9.00 - „Nieustraszony” - serial krymin. 10.30 - „Wrestling: wszystkie chwytty dozwolone” - serial ameryk. 11.30 - Disco Relax. 12.30 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 13.30 - TV Shop. 14.00 - Plastik TV. 14.30 - Jacek Ziobro Superstar. 15.00 - Dance TV. 15.30 - Festiwal Polsat Dance. 15.45 - Plastik TV. 16.00 - „Nieustraszony” - serial krymin. 17.00 - Informacje. 17.10 -

„Czarodziejka z Księżycą” - serial anim. dla dzieci. 17.35 - „Power Rangers” - serial anim. dla dzieci. 18.00 - „Cwaniak” - serial sensac. - przygod. 19.00 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 19.55 - Program informacyjny CNN News. 20.10 - „Dynastia” - ameryk. serial obycz. 21.00 - „Dalziel i Pascoe” - serial krymin. 21.50 - „Samoloty Luftwaffe” - serial dok. 22.50 - „Morderstwo”, Wielka Brytania (1994). 0.35 - Przytul mnie.

WTOREK

28 LIPCA

7.00 - Dance TV. 7.30 - Festiwal Polsat Dance. 7.45 - Plastik TV. 8.00 - TV Shop. 8.30 - „Czarodziejka z Księ-

zyca” - serial anim. dla dzieci. 9.00 - „Power Rangers” - serial dla młodzieży. 9.30 - „Nieustraszony” - serial krymin. 10.30 - „Wrestling: wszystkie chwytty dozwolone” - serial ameryk. 11.30 - „Zar młodości” - kanad. serial obycz. 12.30 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 13.30 - TV Shop. 14.00 - Na topie. 14.30 - JUNIOR - show Jurka Petersburskiego Juniora. 15.00 - Dance TV. 15.30 - Festiwal Polsat Dance. 15.45 - Plastik TV. 16.00 - „Nieustraszony” - serial krymin. 17.00 - Informacje. 17.10 - „Czarodziejka z Księżycą” - serial anim. dla dzieci. 17.35 - „Power Rangers” - serial dla młodzieży. 18.00 - „Błękitna krew” - serial sensac. - przygod. 19.00 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 19.55 - Program

informacyjny CNN News. 20.10 - „Pogromcy zła” - ameryk. serial grozy. 21.00 - „Morderstwo na polu golfowym”, Wielka Brytania (1994). 22.50 - „Nieznajomi w rajju”, USA (1984). 0.20 - Przytul mnie.

ŚRODA

29 LIPCA

7.00 - Dance TV. 7.30 - Festiwal Polsat Dance. 7.45 - Plastik TV. 8.00 - TV Shop. 8.30 - „Czarodziejka z Księżycą” - serial anim. dla dzieci. 9.00 - „Power Rangers” - serial dla młodzieży. 9.30 - „Nieustraszony” - serial krymin. 10.30 - „Błękitna krew” - serial sensac. 11.30 - „Zar młodości” - kanad. serial obycz. 12.30 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 13.30 - TV Shop. 14.00 - Soundtrack. 14.30 - Magazyn Motoryzacyjny Młodych. 15.00 - Dance TV.

15.30 - Festiwal Polsat Dance. 16.00 - „Nieustraszony” - serial krymin. 17.00 - Informacje. 17.10 - „Czarodziejka z Księżycą” - anim. serial dla dzieci. 17.35 - „Power Rangers” - serial dla młodzieży. 18.00 - „Cwaniak” - serial sensac. - przygod. 19.00 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 19.55 - Program informacyjny CNN News. 20.10 - „Dynastia” - ameryk. serial obycz. 21.00 - „Nieznajomi w rajju”, USA (1984). 22.30 - „Strzał z klepki”, USA (1977). 0.30 - Przytul mnie.

CZWARTEK

30 LIPCA

7.00 - Dance TV. 7.30 - Festiwal Polsat Dance. 7.45 - Plastik TV. 8.00 - TV Shop. 8.30 - „Czarodziejka z Księżycą” - serial anim. dla dzieci. 9.00 - „Power Rangers” - serial dla młodzieży. 9.30 - „Nieustraszony” - serial kry-

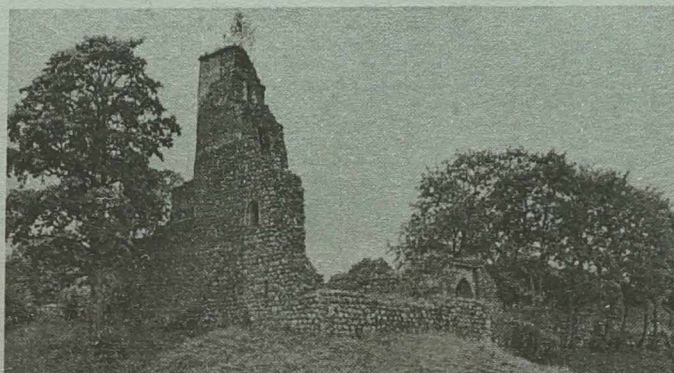
min. 10.30 - „Cwaniak” - serial sensac. - przygod. 11.30 - „Zar młodości” - kanad. serial obycz. 12.30 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 13.30 - TV Shop. 14.00 - DJ Club. 14.30 - Link Noolok - magazyn mody dla młodzieży. 15.00 - Dance TV. 15.30 - Festiwal Polsat Dance. 15.45 - Plastik TV. 16.00 - „Nieustraszony” - serial krymin. 17.00 - Informacje. 17.10 - „Czarodziejka z Księżycą” - serial anim. dla dzieci. 17.35 - „Power Rangers” - serial dla młodzieży. 18.00 - „Błękitna krew” - serial sensac. 19.00 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 19.55 - Program informacyjny CNN News. 20.10 - „Pogromcy zła” - ameryk. serial grozy. 21.00 - „Strzał z klepki”, USA (1977). 23.00 - „Wspólnota”, USA (1990). 0.50 - Przytul mnie.

PRENUMERUJ I CZYTAJ „KURIER WILEŃSKI” - JEDYNĄ CODZIENNĄ GAZETĘ POLSKĄ NA LITWIE

Foto
retro

Krajobrazy Wileńszczyzny i Kowieńszczyzny

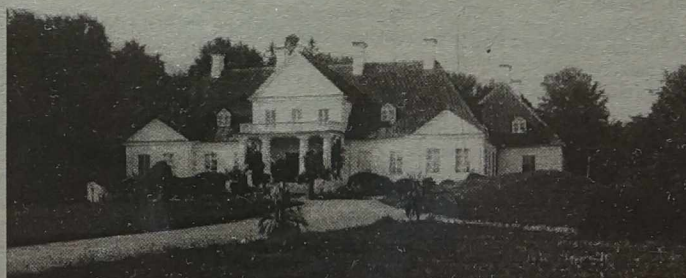

Ruiny zamku w Miednikach Królewskich (rejon wileński), w których po 13 lipca 1944 r. byli więzieni żołnierze Armii Krajowej.

***

Turgiele, Stare Macele - miejscowości również dobrze znane na Wileńszczyźnie. Tak były oznakowane w okresie międzywojennym.

Fot. Walery Charin i ze zbiorów wilniarki
Ireny Gieczewskiej

Tak przed wojną wyglądał kościół w Johaniszkielach (Joniszkielis), znajdujący się w połowie drogi z Poniewieża do Birż, ufundowany przez hrabiowską rodzinę Karpiów.

***

Majątek Johaniszkiel polskiej rodziny hrabiowskiej Karpiów, od lat osiadłej na Litwie Kowieńskiej. Druga wojna światowa położyła kres świetności tego rodu.

NA ZDJĘCIU: dwór w okresie swej świetności.

Fot. ze zbiorów Czesława i Ryszarda Mackiewiczów

Przygotował J.S.

Pogoda Z parasolem czy bez ...

Dziś na Litwie zachmurzenie z przejaśnieniami, przelotne opady burze, lokalnie szkwał. Wiatr południowy i południowo-zachodni, 5-10 m/sek. Temperatura w nocy 16-21, w dzień 21-26 stopni.

W Wilnie przelotne deszcze z możliwością wystąpienia burz. Temperatura w nocy 18-20, w dzień 23-25 stopni.

W ciągu następnych dwóch dni krótkotrwałe opady, możliwa burza. Temperatura w nocy 11-16, w dzień 21-26 stopni.

W księgarni „Elephas” (Olandų 3) do oddania w dobre ręce 5 ślicznych kotków.

infolinija
704 000

Nemokama informacija visą parą

Sprzedam krowę i roczne cielę. Suderwa, wieś Zaozierycy Helena Tomaszewicz (Zam. D-503)

Zdam w arendę hangar metalowy. Tel. 25-23-77. (Zam. D-504)

Księgowa poszukuje pracy. Tel. 46-03-82. (Zam. D-505)

Krytyczne dni i godziny w lipcu

25, sobota (20.00 - 22.00)
29, środa (21.000 - 23.00)

KALENDARIUM

* Czwartek (23.07) jest 204 dniem 1998 r. Do końca roku pozostało 161 dni.

* Znak Zodiaku - Lew.

* Imieniny: Apolinarego, Bogny, Brygidy, Zdzisława.

* Wschód Słońca - 4.13, zachód - 20.36. Długość dnia 16 godz. 23 min.

* Księżyc. Nów - 16 godz. 45 min.

EKRANY

SKALVIJA - I sala - „Szalone noce”: 24-26.07 o 11.45, 14.30, 17.15, 20.00; 23.07 o 11.45, 14.30, 17.15. Premiera „Pragnienie” - 23.07 o 20. II sala - „Dziękuję namiętności” 23-26.07 o 12.45, 14.40, 18.50, 20.45. „Człowiek w żelaznej masce” o 10.30, 16.30.

LIETUVA - „Mikroświat”: 24-26.07 o 12, 16, 17.30. 23.07 - „Walka na śmierć i życie” o 12, 15.30, 19. 24-26.07 - „Głęboki wstrząs” o 13.30, 19.30, 22.

VILNIUS - „Niespodziewany sukces”: 24-26.07 o 12, 16.20, 20.40; 23.07 o 12, 16.20. 23-26.07 - „Godzilla” o 13.50, 18.10. 23.07 - „Pamiętnik intymny” o 20.40.

HELIOS - I sala - „Calaować dziewczęta” 23.07 o 12, 14.30, 17, 19.30. II sala - „Titanic” 23.07 o 11.30, 15, 18.30.

PERGALE - „Wszyscy mówią, że ciebie kocham” 23-26.07 o 15, 17, 19.

Wideosala „Ozo” - „Żołnierz Jane”: 23-24.07 o 18.30; 25, 26.07 o 18. 25, 26.07 - „Tango” o 15.30.

Propozycja nauki

POMATURALNA SZKOŁA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI DAUGVILIENE
Licencja nr 23/530
Ogłasza zapisy na kierunek: **PRAWO GOSPODARZE** na lata 1998-2001
Po ukończeniu nauki wydane zostaną dyplomy o odbytych studiach pomaturalnych, zatwierdzone przez Ministerstwo Oświaty i Nauki.
Nauka jest płatna.
Tel.: (8-22) 62 46 97,
tel. kom. (8-287) 2 90 45.
Dokumenty należy składać: Pamenkalnio 11-301, 2600 Vilnius

KURIER WILEŃSKI
WILNIUS

Wydawca
ZSA „Kurier Wileński”
Drukuje SA „Spauda”

p.o. redaktora naczelnego
Jerzy SURWIŁO

Nasz adres: Laisvės pr. 60
2056 Vilnius, Lietuvos Respublika
Indeks 0044 SL 322, ISSN 1392-0405
E-Mail adres kurier— w @ post. 5 ci. lt

TELEFONY: sekretariat redaktora naczelnego — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-73, sekretarz redakcji, zast. sekretarza — tel./fax 42-79-49.
DZIAŁY: problemów społecznych — 42-78-72, ekonomiczna, życia wsi, stołeczny, kultury 42-79-68, literatury i sztuki, polityczny, szkolnictwa i młodzieży, listów — 42-79-64, sportu — 42-79-04, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Fotokorespondent — 42-90-81.

Ogłoszenia i reklamę do „Kuriera Wileńskiego” przyjmuje się pod adresem: Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętro 11, pokój 1113, tel./fax 42-69-63, 42-78-63, w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinii redakcji.

Dyżurny redaktor
Mieczysław
RADZIWIŁOWICZ